Ազգ
Azg
24 ՕԳՈՍՏՈՍ 1994, ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ # 161 (664)

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար
Կիպրոսի եւ Ռոտերդամի պահեստներից
ԾԽԱԽՈՏ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՂԱՄԱՐ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծավով եւ խնձորով

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Ադրբեջանցիները թաքցնում են հայ գերիների տեղը եւ ցուցակները

«ԱՐՑԱԽ» ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ, ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ: Թեեւ ղարաբաղյան հակամարտության գոտում պահպանվում է հարաբերական անդորրը եւ կողմերը ընդհանուր առմամբ ձեռնպահ են մնում մարտական լայնածավալ գործողություններից, ադրբեջանական զորերը այնուամենայնիվ շարունակում են խախտել հրադադարի վերաբերյալ հուլիսի 27-ի ստորագրած համաձայնագիրը, կարճատեւ ընդհարումներով գնդակոծելով ղարաբաղյան դիրքերը ռազմաճակատի տարբեր հատվածներում: Օգոստոսի 23-ի օրվա առաջին կեսին ադրբեջանական կազմավորումները հրաձգային զենքերից, այդ թվում խոշոր տրամաչափի գնդացիրներից, գնդակոծել են Մարտակերտի շրջանի Թալիշ, Աղդամի շրջանի Ասկերան եւ Ֆիզուլու շրջանի Կոռզան գյուղերի հայկական պահակակետերը: Տուժածներ չկան: Ղարաբաղյան ուժերը նախկինի պես պատասխան քայլերի չեն դիմում: ԼՂՀ ռազմական հետախուզության տարածքի տվյալների համաձայն, արեւելյան ռազմաճակատային գծի ամբողջ երկայնքով, հատկապես Աղդամի ուղղությամբ շարունակվում են ադրբեջանական բանակի կենդանի ուժի կուտակումներն ու ակտիվ տեղաշարժերը:

Մյուս կողմից, ղարաբաղյան իշխանությունները շարունակում են միջոցներ ձեռնարկել ադրբեջանական բանտերում պահվող հայ ռազմագերիներին ազատագրելու ուղղությամբ: Սակայն, ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ ռազմագերիների, պատանդների եւ անհետ կորածների հարցերով պետհանձնաժողովի նախագահ փոխնախարար Ալբերտ Աղասարյանը, ադրբեջանական կողմը ամեն կերպ խուսափում է անմիջական երկխոսությունից: Աղասարյանը հավաստում է, որ հայ գերիների ցուցակներն ու գտնվելու վայրերը ադրբեջանական իշխանությունները թաքցնում են, ինչի պատճառով նրանց մեծամասնությունը անմատչելի է դառնում միջազգային իրավապաշտպան կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար: Համախ բանտարկյալ հայերի ճակատագիրը հանձնվում է մասնավոր անձանց, որոնք ոչ մի պատասխանատվություն չեն կրում պետության եւ օրենքի առաջ: Բացի այդ, Ադրբեջանի պետական պաշտոնյաները յուրաքանչյուր հայ պատանդի, այդ թվում կանանց ու երեխաների դիմաց, պահանջում են փոխանակել 5-8 ադրբեջանցու: Ըստ Աղասարյանի, նրանց ջանքերն ուղղված են իրենց զոհված մարտիկների իրական թիվը թաքցնելու ու երկու ժողովուրդների միջեւ էթնիկական բռնաժամի ահագնացմանը: Նախնական տվյալներով, ներկայումս ադրբեջանական բանտերում պահվում են 500-ից ավելի հայ գերիներ:

Էլիասոնը դարձյալ շրջանում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ղարաբաղյան հակամարտության գոտում ներկայումս սկսվա իրավիճակին ծանոթանալու եւ խաղաղարար ծրագրերի ին նարկման նպատակով այսօր Բաքու է ժամանել ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Յան Էլիասոնը: Օգոստոսի 24-ին նա կժամանի Երեւան, այնուհետեւ կմեկնի Ստեփանակերտ:

Ըստ ծրագրի, Էլիասոնը Ստեփանակերտից վերադառնալու է Երեւան եւ կրկին մեկնելու է Բաքու: Ըստ ՅՅ ԱԳՆ մամուլի ծառայության տեղեկատվության, օգոստոսի 27-ին Յան Էլիասոնը վերստին ժամանելու է ՅՅ մայրաքաղաք եւ տակավին անհայտ է, թե որտեղից է նա մեկնելու հայրենիք. Երեւանի՞ց, թե Բաքվից:

ՄԱԿ-ում ԱՄՆ ներկայացուցիչը կժամանի Հայաստան

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: ՄԱԿ-ում ԱՄՆ-ի մշտական ներկայացուցիչ Մադլեն Օլբրայթը հայտարարել է, որ պատրաստվում է այցելել Կենտրոնական Եվրոպա, Ռուսաստան եւ մի շարք նախկին խորհրդային հանրապետություններ: Նրա ճամփորդությունը կսկսվի հինգշաբթի օրը: Այդ օրը Օլբրայթը կայցելի Սլովակիա եւ Չեխիա, որից հետո կմեկնի Մոլդովա, ուր կնքվելիք վերջերս կնքված ռուս-մոլդովական պայմանագիրը զորքերը դուրս բերելու վերաբերյալ: Դրանից հետո Մադլեն Օլբրայթը կժամանի Հայաստան, որտեղից կուղեւորվի Ադրբեջան եւ Վրաստան: Այստեղ նա ծանոթանալու է Անդրկովկասում առկա քաղաքական եւ տնտեսական ճգնաժամը, խաղաղարար գործողությունների հնարավորությունները:

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Հերթական նոր հուշադրամ

Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի լրատվական կենտրոնից հայտնեցին, որ թողարկվել է «Ազգային պատկերներ» շարքի հերթական 3-րդ հուշադրամը առաջին դարի վերջին քառորդում կառուցված Գառնիի հեթանոսական տաճարի պատկերով: Հուշադրամները թվով 5 հազար հատ, համարակալված են, յուրաքանչյուրի հետ կտրվի «իսկության սերտիֆիկատ»:

25 դրամ անվանական արժեքով արծաթյա հուշադրամը կշռում է 1 տրոյան ունցիա (31,1 գ), տրամագիծը 38 միլիմետր է:

ԵՐԵՎԱՆ

Այաթոլլա Խամենեի. «Հայաստան զենք առաքող իրանցիներին մահապատիժ»

Բաքվում Իրանի դեսպանը հերքում է Հայաստանին տրվող ռազմական օգնությունը

ԹԵՀՐԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԹՈՒՐԱՆ-ՄԻԱՐՔ: Իրանի Իսլամական Հանրապետության բարձրագույն հոգեւոր առաջնորդ այաթոլլա Խամենեին հայտարարեց, որ Հայաստանին զենք ու վառելիք մատակարարող անձինք կախաղան կհանվեն: Այդ մասին Ադրբեջանի հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում հայտնեց Ադրբեջանում Իրանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ալի Ասգար Նահավանդիանը:

Իրանի դեսպանը նշեց, որ այաթոլլա Խամենեի հայտարարությունն արվել է տարբեր թերթերի այն հաղորդումներին ի պատասխան, թե իբր Իրանն օգնում է Հայաստանին Ադրբեջանի դեմ նրա ագրեսիայում:

Դեսպան Նահավանդիանը նաեւ ընդգծեց, որ Իրանը, որպես մահմեդական երկիր, չի կարող աջակցել որեւէ երկրի, որը սպառնալիքներ ու գրավումներ է պատճառում հարեւան կից մահմեդականներին:

Ալի Ասգար Նահավանդիանը դրա հետ մեկտեղ հայտարարեց, որ ինչպես Ադրբեջանում, այնպես էլ այդ երկրից դուրս որոշակի ուժեր փորձում են սեպ խրել Իրանի եւ Ադրբեջանի լավ հարաբերություններում: «Հենց այս առումով պետք է հասկանալ Հայաստանին Իրանի կողմից իբր ցույց տրվող օգնության վերաբերող անհիմն հայտարարությունները», ասաց նա:

«Իրանի ղեկավարությունը մտադիր է ուժ-ուժով ուսումնասիրել նմանօրինակ հայտարարությունները եւ դատական պատասխանատվության կանչել այն ուժերին, որոնք կանխամտածված կեղծիք ու զրպարտանք են տարածում Իրանի հասցեին», նշեց դեսպանը: Նա ավելացրեց, որ չնայած երկկողմ հարաբերությունները վնասելու փորձերին, այսօր Իրանն Ադրբեջանի խոշորագույն արտաքին-տնտեսական գործընկերներից մեկն է: «Ադրբեջանի հետ Իրանի տարեկան ապրանքաշրջանառությունը կազմում է 700 միլիոն դոլար, եւ երկու երկրները մտադիր են զարգացնել համագործակցությունը էներգետիկայի, տրանսպորտի, նավագնացության բնագավառներում եւ փոխգործակցել Կասպից ծովի հետ կապված հարցերում», նշեց նա:

ՎԱԽՃԱՆ ՎԱԶԳԵՆ Ա-Ի

Հեռագրեր Վատիկանից

Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռի Դիվանատեան Գերաշնորհ Տ. Ներսես Արքեպիսկոպոս Պոզապալյանի հասցեով Վատիկանից ստացվել են հեռագրեր.

Քրիստոնյաների միության իրականացման համար գործող Պապական խորհուրդը միանում է Հայ Առաքելական եկեղեցու եւ Ս. Էջմիածնի կաթողիկոսության վշտին: Մենք անմոռանալի վառ հիշատակներ ենք պահում Սուրբ Էջմիածնում, Հռոմում եւ եւրոպական տարբեր մայրաքաղաքներում Կաթողիկոս Վազգեն Ա-ի հետ մեր ունեցած բազմաթիվ հանդիպումներից: Նա մշտապես մտահոգված էր քրիստոնեական եկեղեցիների միջեւ եղբայրական կապերը զարգացնելու եւ ամրապնդելու գաղափարով: Թող Տերը վարձահատույց լինի իր եկեղեցու այս մեծ առաքյալին:

Կարդինալ Էդվարդ Կասիդի

Խոր վշտով իմացա սիրելի Կաթողիկոս Վազգեն Ա-ի մահվան լուրը: Երկար տարիներից ի վեր եղբայրական բարեկամությամբ եւ հոգեւոր կապված էի Նորին Սրբությանը: Թե Սուրբ Էջմիածնում եւ թե Վատիկանում տեղի ունեցած մեր ջերմ հանդիպումների վառ հիշատակով՝ խնդրում եմ Ձեզ իմ համակրանքի եւ աղոթքների հավաստիքը հայտնել Հայ Առաքելական եկեղեցուն:

Կարդինալ Ռոժե Էչեգարայ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուս-ամերիկյան բանակցություններ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ամերիկյան «Նյուզդեյ» ամսագրի տվյալներով, Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի կառավարական ներկայացուցիչները գաղտնի բանակցություններ են վարել միջուկային անվտանգության ասպարեզում համագործակցության շուրջ: Դրա առիթ է հանդիսացել տարածված տեղեկատվությունն այն մասին, որ ռուսական գիտահետազոտական ինստիտուտներում եւ լաբորատորիաներում չեն պահպանվում միջուկային փորձարկումների անվտանգության բոլոր կանոնները: Երկու կողմերն էլ հակված են միջոցառումներ իրականացնել՝ թույլ չտալու միջուկային նյութերի արտահոսք:

ԱԺՄ-ի համահավաքը հետաձգվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: ԱԺՄ վարչությունից «Փաստի» թղթակցին տեղեկացրին, որ կազմակերպության՝ օգոստոսի 26-ին հրավիրած համահավաքը հետաձգվում է Վեհափառ Հայրապետի մահվան եւ այդ առթիվ պետական սուգ հայտարարելու կապակցությամբ: Հերթական համահավաքը կկայանա սեպտեմբերի 2-ին:

«Կովկասիոնը» խոսեց հայերեն

ԹԲԻԼԻՍԻ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: «Փաստի» սեփական թղթակիցը Թբիլիսիից տեղեկացրեց, որ օգոստոսի 23-ին «Կովկասիոն» անկախ հեռուստաընկերության եթերում առաջին անգամ հայտնվեց հայերեն ծրագիր: Այն տասը րոպե լուրեր ներկայացրեց անդրկովկասյան տարածաշրջանից:

ԱՇԽԱՐՀ

Փոքր ուժգնության միջուկային ռումբեր

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՏԱՍ: Միջուկային էներգիայի միջազգային կազմակերպությունը, հենվելով իր վերջին ուսուցումների վրա հաստատեց, թե հնարավոր է ավելի փոքր ուժգնության միջուկային ռումբեր պատրաստել ավելի քիչ քանակությամբ պլուտոնիում եւ հարստացված ուրան օգտագործելով, քան նախապես պատկերացվում էր: Մյուս կողմից, Գերմանիան եւ Ռուսաստանը համաձայնվեցին սերտորեն համագործակցել միմյանց հետ միջուկային նյութերի մաքսանենգության առաջն առնելու նպատակով: Սակայն Մոսկվայի ներկայացուցիչները Բոննում կայացած բանակցությունների ընթացքում մերժեցին ընդունել, որ Մյունխենում անցյալ շաբաթ առգրավված պլուտոնիումի աղբյուրը Ռուսաստանն է: Այնուամենայնիվ, երկու երկրները համաձայնեցին միջուկային ասպարեզում տեղեկությունների փոխանակման եւ սահմանային վերահսկողությունը համակարգելու շուրջ:

Ականազերծում քուրքական ձեւով

ԱՆԿԱՐԱ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Զորքի լեռան վրա իրագործած անողոք ռազմական գործողությունից հետո թուրք զինվորները հարավային գյուղերի բնակիչներին քշել են Սիրոյի քաղաք եւ ստիպել գնալ զորքի առջեւից «պարտիզանների դեմ մարտնչելու համար»: Քաղաքական շրջանակներում այս իրադարձությունը հեռևյալ գնահատականն է տվել.

«Պետությունն ուժով անզեն մարդկանց լեռներն է բարձրացնում ոչ թե պարտիզանների դեմ կռվելու համար, դա անհնար է, այլ միայն ականապատ դաշտերը մաքրելու նպատակով: Դա թուրքական բանակի պատերազմական գործողությունների վարելու ամենատարօրինակ եղանակներից մեկն է»:

Կուբացիների համար «անվտանգ վայրեր»

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի վարչակազմը մյուս երկրների հետ աշխուժորեն քննարկում է այն կուբացիների համար «կեցության անվտանգ վայրեր» ստեղծելու հարցը, որոնց ԱՄՆ-ի առափնյա պահպանությունը բռնում է ամերիկյան ափերի մոտակայքում: Այդ մասին լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարեց երկրի պետքարտուղարի փոխարինող գործերի գծով տեղակալ Փիտեր Թառնոֆը: Նա առայժմ հրաժարվեց հայտնել, թե որ երկրների հետ են բանակցություններ վարվում: Մինչդեռ Լոնդոնի «Թայմզ» թերթն այսօր հաղորդեց, որ ԱՄՆ-ը Մեծ Բրիտանիայից խնդրել է շուրջ երկու հազար կուբացի գաղթականների ընդունել Կարիբյան ծովի Բրիտանիայի տիրույթ Թերքս եւ Կայկոս կղզիներում: Թերթը նշում է, որ բրիտանացի պաշտոնական անձինք եւ կղզիների իշխանությունները, թեեւ երեւույթին կրավորական այդ խնդրանքը, պայմանով, որ գաղթականներն այնտեղ մնան կարճ ժամկետով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՎԱԽՃԱՆ ՎԱԶԳԷՆ Ա-Ի

Ցավակցական հեռագրեր

Ամենայն հայոց հայրապետ Վազգեն Ա Կաթողիկոսի վախճանման առթիվ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Գերագույն հոգևոր խորհուրդը շարունակում է ստանալ հարյուրավոր ցավակցական հեռագրեր, որոնց մի մասը՝ մեր թերթի միջոցով: Ստորև՝ 2 հեռագիր Կիպրոսից:

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին մահուան տխուր առիթով կ'ուզենք արտայայտել մեր խորունկ վիշտը Ձեզի եւ Միաբանութեան: Վեհափառ Հայրապետի երկար տարիներու պատուաբեր գործը եւ իմաստութիւնը, ազգօգուտ գործունէութիւնը պարծանք պարգեւեցին համայն աշխարհի հայութեան: Սրտի անհուն կսկիծով յաւիտեան կը բաժնուինք իրմէ: Այս առթիւ ընդունեցէ՛ք մեր սրտի խորերէն բխող ցաւակցական զգացումները, ինչպէս նաեւ կիպրահայ համայնքի սրտագին վիշտը:

Կիպրահայ համայնքի
ներկայացուցիչ
ԱՐԱՄ ԳԱԼԱՅՃԵԱՆ

Խորապէս վշտացանք իմանալով Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին մահուան գոյժը: Այս տխուր առիթով կ'ուզենք յայտնել մեր սրտի կսկիծը Ձեզի եւ Միաբանութեան: Անգուգական Վեհափառ Հօր յաւերժական հեռացումը, իր բացակայութիւնը որպէս կորովի առաջնորդ, խորապէս տրտմեցուց Հաստատութեանս հոգաբարձութիւնը եւ տնօրէնութիւնը:

Մելգոնեան կրթական
հաստատութիւն

■ ***Ընդունվածների ցուցակները դեռևս ճշտված չեն:*** *Դեռևս ճշտված չեն այս տարվա ընդունելության քննությունները հաջողությամբ հանձնած և բուհեր ընդունված դիմորդների ցուցակները: Այս մասին հայտնել է ՀՀ գիտության և կրթության նախարարի օգնական Ա. Կիրակոսյանը: Նախևառաջ հաշվի առնելով ներկայացված հայտերի բազմազանությունը, դեռևս շարունակվում է մրցույթի ամփոփումը: Ուսումնասիրվում և քննարկվում են դիմորդների վերջին դիմում-բողոքները: Ընդունված կանոնակարգով, ուսանող դարձած դիմորդների փաստաթղթերի ձևակերպումները բուհերում կավարտվեն մինչև օգոստոսի 31-ը:* ՓԱՍՏ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Սեփականաշնորհման հանձնաժողովը կասեցրեց անօրինական հրամանը

«Պետական ձեռնարկությունների և անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհման և ապապետականացման 1994 թ. ծրագրի» կատարման ընթացքին ծանոթացնելու նպատակով, երեկ ՀՀ սեփականաշնորհման և ապապետականացման հանձնաժողովը հրավիրել էր լրատվության զանգվածային միջոցների ներկայացուցիչների խորհրդակցություն: Սակայն հրավիրված 25 լրատվության միջոցներից հանդիպմանը ներկա էին միայն չորսը՝ «Ազգ», «Անկախություն», «Ավրորա», «Հանրապետական» թերթերի ներկայացուցիչներ:

Ոչ պետական հեռուստատեսությունն ու ռադիոն, ոչ «Հայաստանի Հանրապետություն» և «Ռեսպուբլիկա Արմենիա» թերթերի պատասխանատուները հարկ չէին համարել ներկայանալ: Մինչդեռ քննարկվող հարցի կարևորությունն ավելի շատ ուներ պետական հնչողություն, այն է, ճիշտ լուսաբանել հանրապետությունում իրականացվող սեփականաշնորհման ընթացքը և դրա վերահսկման աշխատանքները: Հանձնաժողովը որոշել է նաև ամիսը մեկ անգամ մամուլի ասուլիս հրավիրել և լրագրողներին ներկայացնել մեկամսյա աշխատանքի հաշվետվությունը:

Որպես վերահսկման վերջին օրինակ, հանձնաժողովի անդամ Վոլոդյա Հովհաննիսյանը ներկայացրեց Եղվարդի «Սպորտ» ֆաբրիկայի տնօրեն Ս. Մուրադյանի դիմումի հետ կապված որոշումը: Բանն այն է, որ օգոստոսի 9-ին, ՀՀ ֆիզիկական կուլտուրայի, սպորտի և երիտասարդության հարցերի վարչության պետի թիվ 347 հրամանով «Սպորտ» ֆաբրիկայի տնօրենը ազատվել է աշխատանքից, նկատի ունենալով «կենսաթոշակային տարիքի հասնելու, տարիքային (ծերության) լրիվ կենսաթոշակի իրավունքի առկայությունը»: Այսպես է ձևակերպված վարչության պետ Ալեքսանդր Ավետիսյանի հրամանում: Մինչդեռ ըստ սեփականաշնորհվող ձեռնարկությունների մասին օրենքի 11-րդ կետի, սեփականաշնորհման ծրագրի մեջ մտած ձեռնարկություններում չի թույլատրվում կադրային որևէ փոփոխություն: Դրա համար էլ լսելով ու քննարկելով «Պետական ձեռնարկությունների և անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհման և ապապետականացման 1994 թ. ծրագրի» մեջ ընդգրկված «Սպորտ» ֆաբրիկայի տնօրեն Ս. Մուրադյանի դիմումը, հանձնաժողովը որոշել է կասեցնել սպորտվարչության պետի հրամանը: Այս դիմումում Ս. Մուրադյանը հայտնում էր, որ իրեն անօրինական ձևով են ազատել, ուստի ինքը ոչ մեկի չի հանձնում ֆաբրիկայի տնօրինությունը, մանավանդ որ ֆաբրիկան կառուցվել է իր ուժերով ու ղեկավարությամբ 1986 թ-ից և մինչև օրս տալիս է միջազգային չափանիշների համապատասխան արտադրանք:

Հանձնաժողովը հրամանը կասեցնելու որոշմամբ դիմել է նաև ՀՀ նախագահին առաջարկելով վերացնել այն:

Թե ի՞նչ պատասխան կտա նախագահը, առայժմ հայտնի չէ: Բայց ինչպես հայտնեցին հանձնաժողովի անդամները, արդեն եղել են նման դեպքեր, երբ դիմել են ՀՀ նախագահին, և վերջինս դրական պատասխան է տվել հանձնաժողովի որոշմանը:

Ա. Հ.

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքները բողոքում են լեզվախտրականության դեմ

Օգոստոսի 23-ին Հայաստանի ազգային համայնքների միության վարչության արտակարգ նիստում որոշում ընդունվեց հանրապետության ղեկավարությանը դիմել Հայաստանում տարվող լեզվական քաղաքականության առնչությամբ: Նոր ուսումնական տարվա նախօրեին տվյալ դիմումի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է նրանով, որ վերջերս խիստ կրճատվել է ռուսերեն դասավանդմամբ դասարանների թիվը, և լուսավորության նախարար Հայկ Ղազարյանին ՀՀ ԳԱ գիտության, լեզվի ու մշակույթի հանձնաժողովի հաստատած 1994 թ. հուլիսի 11-ի թիվ ԿԳ 86 գրության համաձայն, «Ռուսախոս ընտանիքների կամ այլազգի մայր ունեցող ընտանիքների երեխաները, ինչպես նաև ԱՊՀ զինված ուժերի զինծառայողների և այլազգի (ոչ ռուս) փախստականների երեխաները իրենց մայրենի լեզվով ուսուցմամբ դպրոցների բացակայության դեպքում պետք է հաճախեն հայկական դպրոցներ»:

Նման ցուցումները հակասում են մի ամբողջ շարք միջազգային իրավական փաստաթղթերի և մասնավորապես ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովի 1989 թ. նոյեմբերի 20-ին ընդունած երեխայի իրավունքների միջազգագրին: Ազգային համայնքների միությունն անհրաժեշտ համարեց Գերագույն խորհրդին և նախագահին դիմել տվյալ հարցի քննարկմանն անդրադառնալու խնդրանքով, հաշվի առնելով այն փաստը, որ «Ռոսիա» ընկերության անցկացրած մարդահամարի համաձայն, Հայաստանի հանրապետությունում ապրում են ավելի քան 15 հազար էթնիկ ռուսներ, ինչպես նաև այլ ազգությունների ներկայացուցիչներ, և այդ մարդիկ ուզում են ունենալ մայրենի լեզվով կրթություն ստանալու իրավունք, անպայման ուսումնասիրելով նաև հանրապետության պետական լեզուն, ինչպես դա ընդունված է ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհում: Հակառակ դեպքում, հանրապետությունից հեռացող մարդկանց հոսքը կարող է միայն աճել, ինչը վերջին հաշվով չի կարող չանդրադառնալ Հայաստանի ու Ռուսաստանի փոխհարաբերությունների զարգացման վրա:

ԵԼԵՆԱ ԲԱԴՅԱԿԻՆԱ

ԱՌԵՎՏՈՒՐ

Եվրոպական ֆիրմաները կանխազգում են պատերազմի վախճանը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԲԻԶՆԵՍ-ՄԱՐՔ: Հայաստանի առևտրաարդյունաբերական պալատում օգոստոսի սկզբից բազմապատկվել են եվրոպական ֆիրմաների առևտրային առաջարկությունները: Ըստ որում, մեծամասնությունը հոլանդական ֆիրմաներ են: Օտարերկրացիները Հայաստանին առաջարկում են սննդամթերք, օգտագործված ապրանքներ, բուժսարքավորումներ և ցանկանում գնել թանկարժեք մետաղներ ու քարեր, բուրդ և դեղաբույսեր:

Եվրոպացիների աշխուժությունը թերևս կապված է այն բանի հետ, որ նրանք կանխատեսում են շրջանային պատերազմի ավարտը: Այս կարծիքը հայտնեց առևտրաարդյունաբերական պալատի արտաքին բաժնի պետ Արամ Հակոբյանը: Նա գտնում է, որ եվրոպացի գործընկերներն ավելի լուրջ ու բարեխիղճ են իրանցի առևտրականների համեմատությամբ, որոնք հայկական ֆիրմաներից պահանջելով 50 տոկոս կանխավճար, ամիսներով ձգձգում են առաքումները:

Միաժամանակ, Հայաստանի պետական առևտրի և սպառողական կոոպերացիայի մանրածախ ապրանքաշրջանառությունը, ներառյալ հասարակական սննդի, 1994 թ. հունվար-հուլիս ամիսներին փաստացի գներով կազմել է 4952,4 մլն. դրամ: Այդ մասին թղթակցին հաղորդեցին ՀՀ վիճակագրության պետվարչությունում: Ինչպես նշում են մասնագետները, մանրածախ ապրանքաշրջանառությունը համեմատական գներով այս տարվա առաջին կիսամյակում կազմել է անցած տարվա համապատասխան ժամանակահատվածի 51,1 տոկոսը: Պետառևտրի ապրանքաշրջանառության ընդհանուր ծավալում զգալի տեղ է զբաղեցնում հասարակական սննդի ոլորտը՝ 240,6 մլն. դրամ, ըստ որում, հուլիսին՝ հունիսի ամսվա համեմատ աճը կազմել է 21 տոկոս:

■ ***Երևանին հատկացված է 35 հազ. խոր. մ փայտանյութ:*** *Քաղխորհրդի նախագահ Վահագն Խաչատրյանը անհրաժեշտ է գնահատել փայտանյութի Երևան ներկրման աշխատանքները: Օգոստոսի 22-ին տեղի ունեցած խորհրդակցության ժամանակ շրջգործկոմների նախագահներին հանձնարարվել է լինել անտառահատ վայրերում և տեղում ճշտել իրավիճակը: Նշվեց, որ Երևանին հատկացված է 35 հազ. խոր. մ փայտանյութ: Ձմռան ամիսներին նախատեսված է ջեռուցել Ավան թաղամասը և այդ առթիվ ջերմային տնտեսությանը կարգադրվեց կարճ ժամկետում ավարտել Ավանը սնուցող կաթսայատան վերանորոգման աշխատանքները:* ԼՏ

Ժամկետանց մթերքը բարդացնում է սանիտարական վիճակը

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Հանրապետական սանէպիդեմիոլոգիական լաբորատորիայի վարիչ Վազգեն Ֆրանգուլյանը կարծում է, որ սանէպիդ լաբորատորիայի կարևորագույն խնդիրներից մեկն այսօր Հայաստան մուտք գործող արտասահմանյան բազմազան սննդամթերքների հսկողությունն է: Վերջին շրջանում մեծ թիվ են կազմում ժամկետանց սննդամթերքների վաճառքը սանիտարական ծառայությունների հսկողությունից դուրս գտնվող առևտրի կետերում: Այս վտանգավոր միտումն էլ ավելի է բարդացնում հանրապետության ոչ այնքան բարենպաստ սանիտարական վիճակը: Սանէպիդ լաբորատորիան, որտեղ կատարվում են մանրազնին հետազոտություններ սկսած թունաքիմիկատներից մինչև ծանր մետաղները, կարող էր հսկել իրավիճակը, եթե լաբորատոր ստուգման ենթարկվեր Հայաստան մտնող սննդամթերքների հարուստ տեսականին: Այս իմաստով ավելի նպատակահարմար կլիներ սանիտարական ծառայության կետեր սահմանել հենց սահմանային շրջաններում, որտեղից սնունդը մուտք է գործում Հայաստան: Դա հնարավորություն կտար հենց տեղում լաբորատոր ստուգման ենթարկել արտաքինից կասկածելի սննդամթերքը, քանի դեռ այն չի տարածվել տարբեր ուղղություններով:

ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Աղետի գոտի» ծրագիրը շարունակվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Գրեթե 1,5 տարի առաջ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի կողմից սկսեց իրականացվել «Աղետի գոտի» ծավալուն ծրագիրը, որն իրագործվում էր երկու խոշոր փուլերով. առաջինը ենթադրում էր վերականգնվող օբյեկտների ճարտարապետական ուսումնասիրություն և երկրորդը՝ շինարարական աշխատանքների իրականացում: Ծրագիրը նախատեսված է երկրաշարժի հարվածի հիմնական ուժը կրած երեք քաղաքների՝ Գյումրիի, Վանաձորի, Սպիտակի և մասամբ նաև Ախուրյանի համար: Գյումրիում «Հայաստան» հիմնադրամի ծրագիրն իրականացվում է հիմնականում Անի թաղամասում, որտեղ հիմնադրամը պետք է կառուցեր 82 բնակելի շենքեր, որոնցից երեքն արդեն հանձնվել են շահագործման, իսկ 29-ի շինարարությունը դեռ շարունակվում է: Վանաձորում հիմնադրամն ընտրեց Տարոն թաղամասը, որ նրա պատվերով նախատեսված էր կառուցվել 9 բնակելի շենք: Ծրագիրը մասամբ իրականացվել է. 9-ը բնակելիներից 5-ն արդեն կառուցվել են և վանաձորցիներին է հանձնվել 70 բնակարան 1400 ընդհանուր բնակելի մակերեսով: Մնացած 4 շենքերի շինարարական աշխատանքները շարունակվում են: «Հայաստան» հիմնադրամի ծրագրերն այստեղ իրականացնում է «Ռեկրեին» կազմակերպությունը, որի տնօրեն Սամվել Բարսեղյանի տվյալներով, Վանաձորի 800 հազար քառ. մ բնակարանային մակերեսի պահանջարկից 500 հազարը պետք է կառուցի «Ռեկրեինը»: Փոքր-ինչ այլ է պատկերը Սպիտակում: Այստեղ հիմնադրամի պատվերով պետք է կառուցվեն 24 մենատներ, որոնցից 9-ն արդեն շահագործվել են: Մնացած 15-ը կկառուցվի մինչև սեպտեմբերի 20-ը: Մենատներից յուրաքանչյուրի արժեքը կազմում է 9 հազար ամերիկյան դոլար: Շինարարական աշխատանքներն իրականացնում է «Սպիտակշին-1» կազմակերպությունը:

■ ***Դպրոցներում և բուհերում ուսումնական տարին սեպտեմբերի 1-ից:*** *Հանրապետության բոլոր դպրոցներում նոր ուսումնական տարին կսկսվի սեպտեմբերի 1-ին: Ինչպես տեղեկացրել են ՀՀ լուսավորության նախարարության լրատվական ծառայությունից, խոսք անգամ չի կարող լինել ուսումնական տարին հետաձգելու մասին: Միաժամանակ, ՀՀ բարձրագույն կրթության նախարարությունից տեղեկացրել են, որ հանրապետության պետական բուհերում ևս ուսումնական տարին կսկսվի սեպտեմբերի 1-ից: Ըստ որում, այդ օրը, համաձայն կարգադրության, պետք է հավաքվեն նաև բուհեր ընդունված առաջին կուրսեցիները:* ՓԱՍՏ

Ծանուցում

«ԱԿՍ» կոոպերատիվը, գրանցված Երևանի Սպանդարյանի շրջգործկոմում, հայտարարում է, որ ս. թ. օգոստոսի 24-ից իրեն համարում է լուծարված:

ԵՐԵՎԱՆ

Համաճարակի դեպքեր չեն արձանագրվել

Օգոստոսի 22-ի Երքաղխորհրդի դիսպետչերական խորհրդակցության ժամանակ նախագահ Վահագն Խաչատրյանը քաղաքի կենտրոնի սանիտարական վիճակը գնահատեց անբավարար: Հաղորդվեց, որ հերթապահ աղբատար մեքենաները չեն գործում, խրամուղիները լցված և ասֆալտապատված չեն: Նա կարգադրեց բարեկարգման վարչությանը յուրաքանչյուր սանմաքրման ավտոտնտեսությանն ապահովել մեկ հերթապահ մեքենայով, մինչև օգոստոսի 28-ը ավարտել խրամուղիների ասֆալտապատման աշխատանքները: Խորհրդակցության ժամանակ նշվեց, որ ի տարբերություն հարևան պետությունների, Հայաստանում, մասնավորապես Երևանում, համաճարակներ չեն գրանցվել: Հանձնարարվեց ավարտել Էրեբունու և Շենգավիթի շրջանները սնուցող ջրավազանների ախտահանման աշխատանքները: Կանալիզացման վարչությանը հրահանգվեց մեկ շաբաթում ավարտել կանաչ տարածքների և այգիների ոռոգումը:

ԼՏ

Բեռնատարները մուտք չունեն կենտրոն

Երևանի քաղխորհրդի լրատվական ծառայությունից հայտնել են, որ քաղխորհրդի գործկոմի նախագահ Վահագն Խաչատրյանը ներքին գործերի վարչությանը կարգադրել է արգելել բեռնատար մեքենաների մուտքը քաղաքի կենտրոն՝ անկախ դրանց պատկանելությունից:

ԼՏ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ո տարի
Հիմնադիր և հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երևան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը և առաջնորդը ՊԱՒԵԼ ՊԱԼԱՍԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային ստուդիա «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՋԱՆ ԱՊՀ

ՔՐԴԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

«Մենք ահաբեկիչներ չենք, մենք պայքարում ենք մեր ժողովրդի երջանկության համար»

Ասում է ԱՊՀ երկրներում Քրդստանի ազգային ազատագրական ճակատի ներկայացուցիչ Մահիր Վալաթը

Տեղեկատվության զանգվածային միջոցները քիչ են հիշատակում Քրդստանի ազգային ազատագրական ճակատի (ՔԱԱՃ) մասին, որը գործում է Թուրքիայի հարավ-արեւելքում եւ մեծ ազդեցության ունի Միջին եւ Մերձավոր Արեւելքում քաղաքական ուժերի դասավորման վրա: «Պրավդա» թերթի թղթակիցը հարցազրույց ունեցավ ԱՊՀ երկրներում ՔԱԱՃ-ի ներկայացուցիչ Մահիր Վալաթի հետ:

— Ի՞նչ է ՔԱԱՃ-ը եւ ի՞նչ կազմակերպություններ են մտնում նրա մեջ:

– ՔԱԱՃ-ը ստեղծվել է 1985 թվականի մարտի 21-ին եւ ներկայացնում է Քրդստանի հասարակության բոլոր շերտերի շահերը, որոնք պայքարում են շահագործողների եւ Թուրքիայում գոյություն ունեցող վարչակարգի դեմ: Այսօր ճակատը միավորում է միլիոնավոր քրդերի, ամենատարբեր հասարակական կազմակերպությունների: Անշուշտ, այդ կազմակերպություններն եւ միություններն ունեն իրենց ծրագրերը, գործունեության իրենց ոլորտը, սակայն նրանց միավորում է ընդհանուր նպատակը՝ Քրդստանում ստեղծել ժողովրդավարական, ազատ պետություն:

– Այդ դեպքում ի՞նչ տարբերություն կա ճակատի, Քրդստանի

պահանջում Թուրքիայի բաժանումը, սակայն մենք պահանջում ենք, որ քրդերը եւ թուրքերը իրավահավասար լինեն: Մենք հանդես ենք գալիս դաշնակցային նոր պետության ստեղծման համար:

Որոշակի արյուն չթափելու, մենք առաջարկում ենք խնդրի քաղաքական լուծում: Մենք առաջինը ընդառաջեցինք: Անցյալ տարվա մարտին ՔԲԿ-ն միակողմանի կարգով դադարեցրեց ռազմական գործողությունները եւ թուրքական կողմին առաջարկեց սկսել քաղաքական երկխոսության: Սակայն թուրքական կառավարությունը չարձագանքեց այդ նախաձեռնությանը, հրաժարվեց նստել խանակցությունների սեղանի շուրջը: Թուրքական պաշտոնական իշխանությունները փաստորեն բացառում են քրդերի գոյությունը, նրանք պնդում են, որ ամեն

ժողովուրդն իր քաղաքականությունը կկառուցի, ելնելով իր ազգային շահերից եւ խնդիրներից, տնտեսական բաց չթողնելով Արեւմուտքի ծրագրերը:

– Թուրքական խառնաշփոթությունը քրդական պարտիզաններին մեղադրում է խաղաղ բնակիչների ոչնչացման մեջ: Դուք կարո՞ղ եք ասույթ օրինակներ բերել թուրքական բանակի կողմից քրդական բնակավայրերի, նրանց խաղաղ բնակիչների ոչնչացման մասին:

– Թուրքական իշխանությունները ահաբեկիչ են տեսնում յուրաքանչյուրի մեջ, ով միայն կհամարձակվի հայտարարել, թե իրեն համարում է քուրդ եւ որ գոյություն ունի այդպիսի երկիր՝ Քրդստան: Այսօր Քրդստանում 30 հազար քուրդ պարտիզաններ դիմակայում են թուրքական 250 հազարանոց զորքին:

բանվորական կուսակցության (ՔԲԿ) եւ Քրդստանի ժողովուրդների ազատագրական բանակի (ՔԺԱԲ) միջեւ:

– ՔԲԿ-ն միավորում է Քրդստանի բանվորներին եւ գյուղացիներին եւ Քրդստանի բոլոր ժողովուրդների ազգային-ազատագրական պայքարի ղեկավարն է: Նրա նպատակն է ստեղծել միացյալ, անկախ, ժողովրդավարական պետություն Քրդստանում: Ճակատը հիմնականում զբաղվում է քաղաքական աշխատանքով, այն ժամանակ, երբ ճակատի ռազմական թեւը՝ ՔԺԱԲ-ը, ռազմական պայքար է տանում վարչակարգի դեմ: ՔԲԿ-ի, ՔԺԱԲ-ի եւ ՔԱԱՃ-ի նպատակները եւ շահերը համընկնում են, սակայն յուրաքանչյուրը վարում է յուրահատուկ գործունեություն:

– Հաճախ ՔԲԿ-ին մեղադրում են անջատողականության եւ ահաբեկչության մեջ:

– Բնական է, թուրքական պետությունն ամեն կերպ աշխատում է քայքայել ՔԲԿ-ի ազդեցությունը, նրա անդամներին ներկայացնելով որպես «անջատողականների», իսկ բուն ՔԲԿ-ն որպես «ահաբեկչական» կազմակերպություն: Այն իրավիճակը, որն այսօր կա Քրդստանում, ստեղծվել է հակառակ քուրդ ժողովրդի կամքի: Թուրքիան դրան հասնում էր «բաժանիր եւ տիրիր» քաղաքականության օգնությամբ, ճնշման եւ ռազմական ուժով: ՔԲԿ-ն չի ճանաչում Քրդստանի այժմյան բաժանումը չորս մասի, որը տեղի ունեցավ առաջին համաշխարհային պատերազմից հետո, 1923 թվականի Լոզանի պայմանագրի հիման վրա, որը կնքվել էր Թուրքիայի եւ Անտանտի երկրների միջեւ: Սակայն ՔԲԿ-ն խնդիր չի դնում մասնատել Թուրքիան, ինչում նրան մեղադրում են: Նա հանդես է գալիս արդարացի պահանջներով. քուրդ ժողովրդին տալ օրինական իրավունքներ: Մենք չենք ձգտում մասնատել Թուրքիան, մենք ասում ենք, որ Թուրքիան քրդերի նկատմամբ տանում է անարդարացի քաղաքականություն: Փաստորեն միացյալ Թուրքիա գոյություն չունի, ինչպես շատերն են կարծում: Թուրքիան եւ Քրդստանը բոլորովին տարբեր երկրներ են, յուրաքանչյուրն իր պատմությամբ, մշակույթով, լեզվով: Իհարկե, չի կարելի բացառել պատմական իրողությունը, դարերով թուրքերն ու քրդերն ապրել են միասին, եւ այսօր նրանց շատ բան է կապում: Հենց այդ պատճառով էլ մենք չենք

քաղաքականության առանձնահատկությունները: Եւ, ձեր կարծիքով, ի՞նչն է բնորոշ արեւմտյան երկրների քաղաքականությանը այդ հարցում:

– Թուրքական Հանրապետությունն լոս էության քրդերի նկատմամբ վարում է նույն քաղաքականությունը, ինչ որ Օսմանյան կայսրությունը: 1923 թվականին հանրապետության հռչակումից հետո Աթաթուրքի կառավարությունը սկսեց Քրդստանում տեղաբաշխել ռազմական հզոր ուժեր: Սկսած 1925 թվականից եւ ընդհուպ մինչեւ 40-ական թվականները, ճնշականները Քրդստանում վարում էին ցեղասպանության քաղաքականություն քուրդ ժողովրդի դեմ: Երբ թուրքական իշխանություններ ուժով ճնշեցին քրդական ազատագրական շարժումը, սկսվեց նոր, «խաղաղ փուլը» մեր ժողովրդի վրա քաղաքական ճնշման դիմելը, Քրդստանի բնական հարստությունների կողոպտումը եւ շահագործումը: Թուրքական իշխանությունները հաստատում էին, որ քրդերը «լեռնային թուրքերն» են, այսինքն, քրդեր իբր ընդհանրապես գոյություն չունեն, եւ ուստի գոյություն չունի նաեւ քրդական խնդիրը:

Ինչ վերաբերում է արեւմտյան երկրների քաղաքականությանը, ապա Լոզանի պայմանագրով փաստորեն ծրագրվեց բուն քուրդ ժողովրդի ոչնչացումը: ՔԲԿ-ի եւ ՔԱԱՃ-ի ստեղծումով իրադրությունը արմատապես փոխվեց: Արեւմուտքի երկրների քաղաքականությունը ծախողվեց: Հեղափոխությունը Քրդստանում մեծ փոփոխություններ մտցրեց մեր շրջանի նկատմամբ արեւմտյան երկրների մոտեցման մեջ, նրանց ստիպեց վերանայել լճացված շատ [illegible] լացողությունները: Քրդական

խնդի՞րն է արձագանքում միջազգային եւ թուրքական հասարակությունը:

– Իրավապաշտ տարբեր կազմակերպությունների բազմաթիվ զեկուցագրերում եւ հաշվետվություններում գրանցված է, որ Թուրքիայում մեծապես խախտվում են մարդու իրավունքները: Վերջերս Մեծ Բրիտանիայում հրապարակվեց մի այդպիսի զեկուցագիր, որում խոսքերն դատապարտվում է մարդու իրավունքների խախտումը Թուրքիայում: Նույնիսկ ԱՄՆ-ը՝ Թուրքիայի ամենամերձավոր դաշնակիցը, վերջին ժամանակներս երկու անգամ հայտարարություն է արել Թուրքիայում մարդու իրավունքների խախտումների վերաբերյալ: Հենց այդ պատճառով էր, որ ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը որոշում ընդունեց 25 տոկոսով կրճատել սպառազինման ամերիկյան առաքումները Թուրքիային: Սակայն նաեւ բուն Թուրքիայում բազմաթիվ կազմակերպություններ հանդես են գալիս սեփական կառավարության շովինիստական քաղաքականության խիստ քննադատությամբ: Միայն վերջին 4 ամիսների ընթացքում ռմբակոծումների եւ հրետակոծումների հետեւանքով 40 հազար քրդեր ստիպված էին Բոթանից եւ Հաքիարից փախչել Հարավային Քրդստան: Եւ ահա թուրքական կառավարությունը տարածում է ամեն տեսակի հորինվածքներ, խաբում համաշխարհային հասարակայնությանը, որպեսզի թաքցնի Քրդստանում տեղի ունեցող ցեղասպանությունը: Մենք բոլոր լրագրողներին եւ իրավապաշտպաններին հրավիրում ենք Քրդստան: Թող իրենք համոզվեն, թե այնտեղ ինչ է կատարվում:

«Պրավդա», 5 օգոստոս

ՀԱՄԱՌՈՏ

Դուդաեւի հրամանով վերականգնվեց Չեչնիայի խորհրդարանը

ԳՐՈԶՆԻ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ջոհար Դուդաեւի հրամանով վերականգնվել է Չեչնիայի խորհրդարանի գործունեությունը: Ընդդիմությունը, սակայն, հայտարարել է, որ պատրաստվում է օգոստոսի 25-ին հանրապետական հանրահավաք անցկացնել, ուր առաջ է քաշվելու Դուդաեւի անհապաղ հրաժարականի պահանջը: Սա Դուդաեւին խաղաղ ճանապարհով հեռացնելու վերջին փորձն է լինելու: Այդ մասին հայտնել են ընդդիմադիր ժամանակավոր խորհրդի ներկայացուցիչները:

Սուրճն, այդուհանդերձ, կթանկանա

ՍՈՍԿՎԱ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Մինչեւ այս տարեվերջ սուրճի գինը կբարձրանա 30-35 տոկոսով: Այդ կարծիքին է հայտնել ՌԴ «Կակաո» արտաքին առեւտրական ընկերության տնօրեն Էդուարդ Օգարյովը: Նրա խոսքերով, դա կապված է սուրճի միջազգային գների ընդհանուր թռիչքի հետ, որը պայմանավորված է Բրազիլիայում սուրճի բերքի խիստ կրճատմամբ: Ինչպես հայտնի է, Բրազիլիայում սուրճի պլանտացիաներն աննախադեպ ցրտահարության են ենթարկվել:

ՄՈՍԿՎԱ

ԱՊՀ փոխարտգործնախարարները կքննարկեն միասնացման հարցեր

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՌԻԱ-ՆՈՎՈՍՏԻ: ԱՊՀ անդամ պետությունների տնտեսական, քաղաքական եւ ռազմական ոլորտներում միասնացման հարցերը կքննարկվեն ԱՊՀ փոխարտգործնախարարների խորհրդակցությունում, որը տեղի կունենա օգոստոսի 24-25-ը Մինսկում: Այդ մասին հայտնեց ռուս բարձրաստիճան դիվանագետներից մեկը:

Նրա խոսքերով, հանդիպման գլխավոր նպատակը ԱՊՀ արտգործնախարարների խորհրդում հուլիսի վերջերին քննարկված ռուս փաստաթղթերի լրամշակումն է: Խոսքը մասնավորապես ԱՊՀ միասնական զարգացման հեռանկարային պլանի եւ ԱՊՀ երկրների միասնացման հիմնական ուղղությունների հուշագրի նախագծերի մասին է: Փաստաթղթերի վերջնամշակումից հետո դրանք կներկայացվեն կառավարությունների ղեկավարների խորհրդի, ապա ԱՊՀ պետությունների ղեկավարների խորհրդի քննարկմանը, որոնք նախատեսվում է անցկացնել համապատասխանաբար այս տարվա սեպտեմբերին եւ հոկտեմբերին:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ

1994 թվականի օգոստոսի 1-ից մինչեւ օգոստոսի 31-ը

Երեւանից(Զվարթնոց) — Երեւան

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժամանում
-2-----	ՏՈՒ-154	08.00	10.55	R3 1241	ԱԹԵՆՔ	R3 1242	12.10	*16.30
1-3-5--	ՏՈՒ-134	08.20	11.25	R3 7117	ԱՇԽԱԲԱԴ	R3 7118	12.25	13.45
-2-----	ՏՈՒ-154	08.00	14.00	R3 1241	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 1242	09.00	*16.30
-2- -5- -	ՏՈՒ-154	13.50	21.00	R3 7095	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 7096	23.00	*00.35
------7	ՏՈՒ-134	08.00	10.15	R3 105	ԹԵՀՐԱՆ	R3 106	11.45	13.10
1234567	ՏՈՒ-154	06.20	09.00	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	10.20	12.45
---45--	ՏՈՒ-154	13.00	18.15	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	19.50	22.15
123- -67	ԻԼ-86	13.00	18.15	R3 900	ՄՈՍԿՎԱ	R3 899	19.50	22.40
- -3- -6 -	ՏՈՒ-154	08.20	19.45	R3 7091	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 7092	22.45	*02.55
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	13.50	18.00	R3 7207	ՌՈՍՏՈՎ	R3 7208	23.00	*00.30
- - -4- - -	ՏՈՒ-154	12.00	18.15	R3 9037	ՍԱՄԱՐԱ	R3 9038	21.00	22.30
- - - -5- -	ՏՈՒ-154	11.00	17.15	R3 9015	Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ	R3 9016	18.30	22.50
1234567	ՏՈՒ-134	07.30	08.45	R3 7167	ՍՈՉԻ	R3 7168	10.45	12.00
- - -4- - -	ԻԼ-86	04.05	10.00	R3 9827	ՓԱՐԻԶ	R3 9828	21.00	*04.00

Երեւանից(Էրեբունի) — Երեւան

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժամանում
1-3-5- -	ՅԱԿ-40	10.45	11.35	РЮ-27	ԹԲԻԼԻՍԻ	РЮ-28	13.35	14.25
1234567	ՅԱԿ-40	08.00	09.30	РЮ-45	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-46	11.30	13.00
123456[illegible]	ՅԱԿ-40	11.30	13.00	РЮ-43	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-44	15.00	16.30
12345[illegible]	ՅԱԿ-40	14.30	16.00	РЮ-47	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РЮ-48	18.00	19.30
1234567	ՅԱԿ-40	08.30	10.15	РЮ-17	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-18	11.45	13.30
- -3-5-7	ՅԱԿ-40	14.45	16.30	РЮ-3	ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ	РЮ-4	18.45	20.30
-2-4-6-	ՅԱԿ-40	09.00	10.15	РЮ-29	ՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶ	РЮ-30	11.45	13.30

Գյումրիից — Գյումրի

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժամանում
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	06.00	07.30	РГ-7249	ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ	РГ-7250	09.00	10.30
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.30	12.40	РГ-7245	ՄԻՆ-ՎՈԴԻ	РГ-7246	19.45	20.45
1-3-5-	ՏՈՒ-134	08.45	13.30	РГ-926	ՍՈՒ[illegible]	РГ-915	16.05	19.30
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.30	15.5[illegible]	РГ-72[illegible]	ՍՍՍ[illegible]	РГ-7246	17.50	20.45

* ժամանումը հաջորդ օրը

[illegible]ացուցիչ տեղեկությունների համար
[illegible]եք ՀԱ գրասենյակներ կամ
Ձեր ճամփորդական գործակալին:
Հեռ. 53-05-82, 53-06-62

digitised by A.R.A.R.@

Անցյալից

«Պայքարը շարունակվում է...»

Զորի Բալայան. Հանդիպումներ Կաթողիկոսի հետ

Սիլվա Կապուտիկյանի տանը նեղվածք էր: Հյուրերը չէին տեղում անգամ նստել: Սպասում էին այն մարդուն, առանց որի բնավ չէր կարելի սկսել ճաշը: Սպասում էին անձամբ Վազգեն Առաջին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին: Տանտիրուհին հագել էր գեղեցիկ երեկոյան հագուստ, ընդգծելով իր առանձնահատուկ վերաբերմունքը բոլոր հյուրերի և մասնավորապես Կաթողիկոսի հանդեպ: Ասում էին, թե Ս. Էջմիածնի առաջնորդը հազվադեպ է իրեն թույլ տալիս հյուրընկալվել աշխարհիկ տներում: Դա այն ժամանակաշրջանն էր, երբ բուհերում առանձնակի ջանադրությամբ կարդում էին գիտական աթեիզմի դասախոսություններ և երբ կարելի էր կարիերայից զրկվել լոկ այն բանի համար, որ թույլ էիր տվել զավակներիդ պսակադրությունը կատարել եկեղեցում:

Հիշում եմ, ես ուշադրություն դարձրի այն բանին, որ Սիլվայի տանը Կաթողիկոսին ողջունելիս, ոմանք համբուրում էին նրա ձեռքը, մյուսները ոչ: Ես համբուրեցի Հայոց Պատրիարքի աջը: Սիլվան ներկայացրեց իմ անունը: Կաթողիկոսը ժպտաց ու ասաց. «Հենց երեկ ես թերթում կարդացի Ձեր հոդվածը հացթուխ Բագրատի մասին, որի անունով հյուսիսում սկսել են կոչել հացը: Դա իրողությո՞ւն է»: Ես ինչպես կարող էի պատմեցի իմ հերոս Բագրատի մասին: Այնուհետև սեղանի շուրջը Կաթողիկոսը կրկին անդրադարձավ կամչատկացի հացթուխի թեմային և ինձ հարցրեց. «Կարդո՞ւմ ես հայերեն»: Ես պատասխանեցի. «Վատ խոսում եմ Ղարաբաղի բարբառով և մանկուց բավական ազատ կարդում: Այժմ կարդում եմ Ֆրանց Վերֆել: Ցավոք, «Մուսա լեռան քառասուն օրը» ռուսերեն չի հրատարակված»:

Ամենքի, այդ թվում, ինչպես ինձ թվաց, նաև Սիլվայի համար անսպասելի կերպով Կաթողիկոսը ոչ միայն հավանություն տվեց Վերֆելի համահայտ գրքի թեմային, այլև առանց դժվարության նշեց հերոսներից շատերի անունները, բավական հաճախ արտաբերում էր Լեփսիուսի անունը: Ըստ որում գրողի անունից հետո գրեթե միշտ նշում էր նրա երկրորդ անունը՝ Վիկտոր. Ֆրանց Վիկտոր Վերֆել:

Իմանալով, որ ես աշխատում եմ Հայաստանում որպես «Լիտերատուրնայա գազետայի» սեփական թղթակից, Կաթողիկոսն ասես ի միջի այլոց առաջարկեց, որ ինձ համար որևէ պահի իրեն այցելեմ Էջմիածնում: Բնականաբար, հաջորդ օրը ես արդեն Հայ եկեղեցու հովվապետի նստավայրում էի:

Երկու ժամ ես զրուցում էի այն մարդու հետ, որն աշխարհին հայտնի էր միայն որպես Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգեն Ա: Մինչդեռ ես անթաքույց հետաքրքրությամբ ինձ համար հիրավի մեծ հայտնագործություն արեցի. Հայոց Կաթողիկոսը պրոֆեսիոնալ գրականագետ ու փիլիսոփա է, և ոչ միայն այն պատճառով, որ ավարտել է Բուխարեստի պետհամալսարանի գրականության ու փիլիսոփայության ֆակուլտետը: Դեռ նախքան Վազգեն Ա դառնալը նա Լևոն-Կարապետ Պալճյան էր, գրականագիտական մի շարք աշխատությունների հեղինակ և 1939 թ. լույս էր ընծայել գրքույկ Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» վեպի մասին: Կաթողիկոսի հետ երկու ժամ շարունակ խոսում էինք հենց այդ աշխատության մասին: Ես նրան թախանձագին խնդրում էի գրքույկն ինձ տալ թարգմանելու, որպեսզի այն հրատարակվի ռուսերեն: Այն ժամանակ ես մտածում էի, որ կարելի է մի մեծ հատված տպագրել «Լիտգազետայում» կամ ամբողջովին հրատարակել «Դրուժբա նարոդով» հանդեսում: Կաթողիկոսը ժպտալով մերժում էր իմ խնդրանքը. «Միշտ չեն հասկանա: Բացի դրանից, դա կարող է խանգարել գործին: Չէ՞ որ ես այն գրել եմ, երբ դպրոցի ուսուցիչ էի: Իսկ այժմ հանդես եմ գալիս այլ դաշտում»: Եվ այդուհանդերձ նա նվիրեց գրքույկի մեկ օրինակ, որի մասին ես շուտով պատմեցի թե իմ թերթում և թե «Դրուժբա նարոդով» հանդեսի գլխավոր խմբագիր Սերգեյ Բարուզդինին:

Մի քանի տարի անց մենք այնուամենայնիվ համոզեցինք Կաթողիկոսին: «Դրուժբա նարոդովի» աշխատակիցների հետ մեկտեղ նրա հետ մի քանի անգամ հանդիպում ունեցանք Էջմիածնում: Եվ շուտով գրքույկը ռուսերեն լույս տեսավ նույն հանդեսում: Ավելի ուշ ես Կաթողիկոսին հաճախ էի ցույց տալիս հանդեսի ընթերցողների արձագանքները: Եվ պետք էր տեսնել, թե ինչպես նա ամեն անգամ կարմրելով, չէր կարողանում ուրախությունը թաքցնել այն բանի գիտակցումից, որ երկար տարիներ անց իր գրականագիտական աշխատանքն արժանանում է ռուս ընթերցողի բարձր գնահատականին:

Այժմ անցկացնելով բազմաթիվ նորատեսներ, ես բավական հաճախ եմ նկատում Վազգեն Ա-ի անունը: Սումգայիթի գաղթականների Հայաստան մտնելու արդեն հաջորդ օրը ես Սոս Սարգսյանի և Սարգիս Մուրադյանի հետ այցելեցի Կաթողիկոսին, որն անմիջապես համաձայնեց օժանդակել Ղարաբաղ վերադարձող սումգայիթցիների օգնության հիմնադրամի ստեղծմանը: Չէ՞ որ բաքվեցի և սումգայիթցի գաղթականների բացարձակ մեծամասնությունը նախկին ղարաբաղցիներ են: Հիշում եմ, թե նա ինչպես ուրախացավ, երբ իրեն ցույց տվեցի սումգայիթցի գաղթականների համար Ստեփանակերտում մի քանի ամսում կառուցված մի ամբողջ բնակելի թաղամասի լուսանկարները:

1988 թ. ամռանը Կաթողիկոսը, ղարաբաղյան աղետ կանխատեսելով, քանիցս ելույթ ունեցավ հեռուստատեսությամբ, ազգային համաձայնության կոչ անելով հանուն ողբերգության կանխման: Եվ մենք լավ ենք հիշում, թե ինչպես ամեն անգամ հանրահավաքներում վիրավորական արտահայտություններ էին հնչում նրա հասցեին: Իսկ վերջերս Ղարաբաղում ես լսեցի, թե ինչպես այսօրվա քաղաքական մեկնաբանը ժամանակի բարձունքից ներողություն էր խնդրում բոլոր նրանց անունից, ովքեր այն օրերին որևէ քայլ չձեռնարկեցին սրբապղծությանը վերջ դնելու համար: Լավ է ուշ, քան երբեք: Սակայն ես կարող եմ հանգստացնել ուշացած ապրումներից տանջվող հայրենակիցներիս: Այն ժամանակ Կաթողիկոսի արձագանքն արժանի էր ազգի հոգևոր առաջնորդին, քրիստոնեական պատվիրանների ոգու ու տառի արտահայտիչն: Մի անգամ նա իր ավանդական ժպիտը դեմքին հանգիստ ասաց. «Չարժե ինձ հանգստացնել: Նման մարդկանց հնազանդ լսող ժողովրդին ես ներում եմ: Իսկ ինչ վերաբերում է նրանց, ովքեր իրենց թույլ են տալիս մեր դատում հանդես գալ սատանայի անունից, ես նրանց էլ եմ ներում»: Մեկ ուրիշ անգամ, ինչպես ինձ արտահայտվեց, մի «հիվանդագին ակտիվիստի» մասին ասաց, օգտագործելով ինձ արդեն ծանոթ կերպարը. «Այդպիսի մեկը սատանինը չէ: Նա նման է աղուրի մեջ ընկած ճանճի: Գիտես, որ վտանգավոր ոչինչ կարծես թե չկա, բայց զզվելի է, ուտել չես ուզում»:

... 1957 թ. Ամենայն Հայոց 49-ամյա Կաթողիկոս Վազգեն Ա-ն այցելություն կատարեց Ղարաբաղ և մինչև իր օրերի վերջը, անտեսելով պատկառելի տարիքին բնորոշ հիշողության կորուստները, գրեթե րոպե առ րոպե բոլոր մանրամասնություններով հիշում էր անկրկնելի առաքելությունը: Վանք գյուղում, որը գտնվում է այն լեռան ստորոտին, որի վրա Աստծո կամքով կառուցված է առաքելական Գանձասարը, Կաթողիկոսի ոտքերի մոտ ոչխար մատաղ արեցին: Կաթողիկոսը հիանալի հիշում էր նաև մատաղ անողին: Դա Ռոնի Միշան էր՝ 11 զավակի հայրը:

Այն ժամանակ Հայ եկեղեցու հովվապետը չէր ենթադրում, որ իր համար Ղարաբաղի ճանապարհը փակվելու է, և իր հետ շփված մարդկանցից շատերը հալածվելու են Ադրբեջանի իշխանությունների կողմից:

Հենց այն ժամանակ Վազգեն Ա-ն ծանոթացավ Արցախի վերջին Սրբազան Վրթանեսի զեկուցագրին, որն Էջմիածնին հայտնում էր, որ Ղարաբաղում պետական մակարդակով ոչնչացվում են տաճարներն ու եկեղեցիները, խաչքարերն ու տապանաքարերը, հալածվում են կրոնական գործիչները: Կաթողիկոսին զարմացրել էր այն, որ պետական վանդալիզմից հետո Արցախում 30-ական թվականներին դեռ պահպանվել էին 18 տաճար և 112 եկեղեցի: Բայց երբ 1988 թ. նա Պարգև Սրբազանին նշանակեց Արցախի թեմի առաջնորդ, այնտեղ մնացել էին ընդամենը 4 կիսավեր տաճար և 3 տասնյակ եկեղեցի, որոնցում ավերիչները պեղումների պատրվակով պայթեցումներ էին կատարել կառույցների հիմերը վերջնականապես խախտելու համար:

Կաթողիկոսը շատ էր սիրում Պարգևին: Ամեն անգամ, երբ Արցախից վերադառնալուց հետո ես այցելում էի Էջմիածին և հյուրերի հետ մեկտեղ հանդիպում ունենում նրա հետ, կարծես թե ակամա խոսք էր բացվում Պարգևի մասին: Օրինակ, լեդի Քոքսն անթաքույց հիացմունքով էր խոսում նրա մասին, իսկ Կաթողիկոսը ասես իր պարտքն էր համարում նշել, որ ինքը Աստված է Պարգևի կենսագրությունն արարել... Ղարաբաղի համեմատ: Ընդսմին նշում էր Արցախի ապագա հոգևոր առաջնորդի կյանքի մանրամասնություններ: Մայրը նրան ինն ամիս արգանդում կրել է ամենահերոսական հայկական Չարդախլու գյուղում՝ մարշալներ Բաղրամյանի և Բաբաջանյանի հայրենիքում: Հենց պարտությունից առաջ նա Սումգաիթ մեկնեց ազգականների հարսանիքին մասնակցելու: Այնտեղ էլ ծնեց Գուրգենին, այսպես է Պարգև Սրբազանի աշխարհիկ անունը: Այնուհետև փոքրիկին փոխադրեցին Չարդախլու: Դպրոց գնալուց առաջ կրկին տարան Սումգաիթ՝ ազգականների մոտ: Այն ժամանակ ո՞վ կարող էր մտածել, ասում էր Կաթողիկոսը, թե ճակատագիրն այնպես կտնօրինի, որ ղարաբաղյան շարժման ամենաառաջին և ամենադրամատիկ դեպքերը տեղի կունենան հենց Չարդախլուում և Սումգաիթում:

...Վերֆելի վեպը ռուսերեն լույս տեսավ Միխայիլ Դուդինի նախաբանով: Ջոն Կիրակոսյանը, որը շատ էր սիրում Դուդինին, գրողին Էջմիածին ուղեկցեց, որպեսզի նա գիրքը նվիրի Կաթողիկոսին: Երեկոյան Ջոնն ինձ պատմեց, որ Կաթողիկոսը Դուդինին զարմացրել է Վերֆելի գրքի վերաբերյալ իր գիտելիքներով, այդ թվում պատմել է հայ վիրաբույժ Միրզա-Ավագյանին Լեփսիուսի գրած նամակի մասին: Ինձ շատ հետաքրքրեց այդ փաստը, քանզի այն ժամանակ վիպակ էի գրում Միրզա-Ավագյանի մասին, որը Եվրոպայում առաջինն էր իրականացրել սրտից փամփուշտի դուրսբերման վիրահատություն: Կաթողիկոսը մեծ հիացմունքով պատմել էր նամակի մասին: Դրանում խոսվում էր այն մասին, որ նշանավոր վիրաբույժին մի անգամ վիճակվել է վիրահատել հենց Թալեաթի ենթականերից մեկին, որին հայտնաբերել էին Թիֆլիսում, ձերբակալել և ուզում էին դատել Երևանում: Բայց ճանապարհին բարեկամները թաքստոցից կրակ էին բացել, սպանել երկու պահապանների, իսկ թուրքին ծանր վիրավորել: Վերջինիս բերել էին Միրզա-Ավագյանի կլինիկա: Ամբողջ Երևանը հավաքվել էր կլինիկայի առջևի հրապարակում (այժմ Սախարովի անվան): Մարդիկ փորձում էին որևէ ձևով աջակցել վիրաբույժին, չէին ուզում, որ թուրքը մահանա վիրահատական սեղանի վրա: Վիրահատությունը հաջող անցավ: Այդ մասին իմանալով, Յոհաննես Լեփսիուսը, որը Թալեաթի սպանությանն առնչվող դատավարությունում օրինակներ էր բերել, թե ինչպես թուրք բժիշկները հրեշավոր փորձեր էին կատարել հայ մանուկների ու հղի կանանց վրա, նամակ գրեց Միրզա-Ավագյանին, նրան շնորհավորեց պրոֆեսիոնալ հաջողության առթիվ, շնորհակալություն հայտնեց թե անձամբ վիրաբույժին և թե ամբողջ հայ ժողովրդին, որը «ատելություն տածելով թշնամու հանդեպ, հոգեբանական դժվարին իրավիճակում, ինչպես միշտ, ի հայտ բերեց բարձր բարոյականություն և քրիստոնեական մարդկայնություն»:

...Մոսկվայում մեր կազմակերպած քաղաքական հացադուլի ժամանակ ամեն օր բերում էին բազմաթիվ հեռագրեր: Մոտավորապես 5-րդ օրը ինձ հանձնեցին նախագահ Գորբաչովին հասցեագրված Վազգեն Ա-ի հեռագրի պատճենը: Այնտեղ կային այսպիսի տողեր. «Իրավազուրկ հայերի համբերության բաժակը լցվել է, և նրանք պատրաստ են ավելի շուտ ազատ մեռնել, քան ապրել ստրկության մեջ»: Ավելի ուշ նա մի քանի հեռագիր ղրկեց հենց հացադուլի մասնակիցներին: Յուրաքանչյուր տողում առկա էր Ղարաբաղի հարցի արդարացի լուծման հույսը. «Հուսահատությունը բնորոշ չէ քրիստոնեությանը: Հույսը քրիստոնեության առաքինությունն է»: Բայց երբ շտապ օգնության մեքենան Վիկտոր Համբարձումյանին տարավ հիվանդանոց, երբ բժշկական տեղեկագրերում հայտնվեցին տագնապալի մեջ, Վեհափառն ինքը մեկնեց Մոսկվա:

Հաճախ կարելի է լսել խոսքեր մեր Կաթողիկոսի «չափազանց մեղմ» բնավորության մասին, որը իբր իր մեջ միշտ զգույշ է արտահայտում, նույնիսկ այն ժամանակ, երբ խոսքը Ղարաբաղի կարգավիճակի մասին է: ԽՍՀՄ ժողովրդական պատգամավոր Վազգեն Ա-ի տասնյակ նամակներում, հեռագրերում, ուղերձներում կարելի է նկատել համարձակ և հստակորեն արտահայտված խոսքեր Ղարաբաղի իրադրության, նրա կարգավիճակի մասին: ԽՍՀՄ ԱԳՆ մամլո կենտրոնում զանգվածային լրատվության խորհրդային և արտասահմանյան միջոցների բազմաթիվ ներկայացուցիչների մասնակցությամբ անցկացված մամլո ասուլիսում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ասաց. «Լեռնային Ղարաբաղն ամբողջ պատմության ընթացքում, այդ թվում թուրք սելջուկների, պարսիկների, ռուսական ցարի տիրապետության օրոք, եղել է հայկական մաս, իսկ նրա եկեղեցին Գանձասարում գտնվող կենտրոնով Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու առաջատար թեմերից մեկը»: Ահա և Արցախի ամբողջ կարգավիճակը:

Օրեցօր հացադուլի շարունակումը դժվարանում էր: Մեզնից ոչ մեկի մտքով չէր անցնում, որ ի լուր աշխարհի անժամկետ հացադուլ հայտարարելուց հետո, մենք հանկարծ կարող ենք դադարեցնել այն: Նույնիսկ ներքին պայմանավորվածություն կար այն մասին, որ «առաջին մահը» (դա մեր ժարգոնն էր) չի կանգնեցնելու մյուսներին: Երբեք չեմ մոռանա, թե ինչպես Վաչագան Գրիգորյանը լայն ժպիտով ամեն անգամ կրկնում էր. «Մի հուզվեք, «առաջին մահը» իմ առտոնությունն է»: Ավաղ, նա փաստորեն չսխալվեց: Մի քանի ամիս անց Վաչիկը մահացավ Մոսկվայում, և նրա մարմինը տեղափոխեցինք Ստեփանակերտ: Այնպես որ, երբ իմ սենյակում հացադուլի 20-րդ օրվա երեկոյան հայտնվեց Վեհափառը, մենք վճռականորեն էինք տրամադրված: Մեզնից ոչ մեկը չէր ենթադրում, թե մեզ կհայտնվի ինքը՝ Սողոմոն Իմաստուն թագավորը: Երկարատև զրույցից հետո համոզվելով, որ ամենքս տրամադրված ենք տոկալու մինչև վերջ, Կաթողիկոսը հանգիստ ասաց. «Համաձայն եմ: Այդ դեպքում ես նույնպես հայտարարում եմ հացադուլ և այստեղ ձեզ հետ մնում եմ մինչև վերջ: Եթե ես անգամ վերադառնամ Էջմիածին, ապա միայն ձեզ հետ: Եվ որպեսզի դուք իմանաք, որ իմ մտադրությունը լուրջ է, վաղն այդ մասին կկարդաք թերթերում»:

Մենք ամեն ինչ կարող էինք սպասել, միայն թե ոչ նման շրջադարձ: Իհարկե, Վեհափառը հիանալի գիտեր, որ մենք իրեն թույլ չենք տա հետևել մեր օրինակին: Առանց այդ էլ քիչ էր մնացել կորցնեինք Վիկտոր Համբարձումյանին, որը դրել էր իր մասնակցությունը քաղաքական քայլին: Իսկ այժմ մեր առջև ծառացել էր երկընտրանք. կամ մենք կդադարեցնենք հացադուլը, կամ էլ մեզ հետ մինչև վերջ կմնա ազգի հոգևոր առաջնորդը:

Իմ ընկերներից ոչ մեկը չէր համարձակվում առանց ինձ որոշում ընդունել: Ես հասկանում էի նրանց: Նրանք հինգ օր ուշ էին սկսել, ուստի միայն ինձ էին վերապահում վերջնական վճիռ կայացնելու բարոյական իրավունքը: Ամբողջ գիշեր մենք խորհրդակցում էինք: Բայց սա արդեն այլ թեմա է: Ըստ պայմանավորվածության, առավոտյան մեզ մոտ հրավիրեցինք Կաթողիկոսին, որն իջևանել էր «Մոսկվա» հյուրանոցում: Մենք նրան հայտնեցինք մեր որոշման մասին: Կաթողիկոսն անսպասելիորեն բարձրաձայն հեկեկաց, ապա նույնքան անսպասելիորեն իրեն վերագտնելով հանգստացավ: Փարաջայի լայն գրպաններից մեկը մյուսի հետևից հանեց 4 տանձ և ասաց. «Սրանք Էջմիածնի տանձեր են: Դրանք ձեզ ուժ կտան: Չէ՞ որ պայքարը շարունակվում է»:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

ԱՄՆ-ի 1995 թ. ռազմական ծախսերը՝ 263,8 միլիարդ դոլար

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 18 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատը 130-ի դեմ 280 ձայներով հաստատեց համաձայնեցման հանձնաժողովի առաջարկած այն վերջնական օրինագիծը, որով 1995 ֆինանսական տարում երկրի ռազմական ծախսերի առավելագույն մակարդակը սահմանվում է 263,8 միլիարդ դոլար։ Օրինագծով նախատեսվում է նախկին խորհրդային հանրապետություններին 400 միլիոն դոլար հատկացնել միջուկային սպառազինությունների կազմաքանդման համար եւ նրանց միջուկային զենքի ու նյութերի տարածման կանխման ջանքերին։ 2,8 միլիարդ դոլար՝ վարչակազմի խնդրածից 500 միլիոնով պակաս, կծախսվի վերգետնյա հակահրթիռային պաշտպանության համակարգերի ստեղծման աշխատանքների վրա։ 3,6 միլիարդ է տրամադրվում նոր ավիակիրի կառուցմանը, 2,7 միլիարդ՝ երեք հրթիռային ականակիրների ստեղծմանը, 2,4 միլիարդ՝ C-17 տիպի վեց նորագույն ռազմափոխադրական օդանավերի գնմանը։ Օրենսդիրները որոշեցին 3,5 միլիարդ դոլար հատկացնել, որպեսզի ռազմական ձեռնարկություններն անցնեն խաղաղ արտադրանքի թողարկման։ Դա գրեթե 1 միլիարդով ավելի է նույն նպատակով այս տարի ծախսվող գումարից։ Օրինագիծը պետք է հաստատի Սենատը, որից հետո ստորագրման համար կներկայացվի նախագահ Բիլ Քլինթոնին։

■ *Կիրակի երեկոյան ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատն ընդունեց օրինագիծ հանցագործությունների դեմ պայքարելու մասին։ 195-ի դեմ 235 ձայներով օրենսդիրները քվեարկեցին օրինագծի օգտին, որով նախատեսվում է 30,2 միլիարդ դոլար հատկացնել իրավապահ մարմինների ամրապնդման, նոր բանտերի կառուցման եւ հանցագործությունների կանխման ծրագրերի համար։ Մասնավորապես 8,8 միլիարդ դոլար է նախատեսված ոստիկանության 100 հազար նոր աշխատակիցների վարձման, 9,85 միլիարդ՝ նոր բանտերի կառուցման եւ 6,9 միլիարդ՝ հանցագործությունների կանխման միջոցառումների, այդ թվում՝ հատուկ դասարանների ստեղծման համար, որտեղ կզբաղվեն թմրադեղերի հետ կապված գործերով։ Օրինագծի կարեւոր առանձնահատկությունը այտոմատ զենքի որոշ տեսակների վաճառքի արգելումն է։*

ՇՎԵՅՑԱՐԻԱ

Ձերբակալվեց Ստիգ Բերգլինգը՝ Մոսկվայի հին լրտեսը

Երեք տարվա դեգերումներից ու հետապնդումներից հետո Շվեդիայի ամենափնտրված լրտեսն անցյալ երեքշաբթի իր կինոջ՝ Էլիզաբեթ Սանդբերգի հետ «հայրենապաշտությունից» մղված ինքնակամ վերադարձով Շվեդիա եւ տեղն ու տեղը ձերբակալվեց, հաղորդում է «Սայփրուս Ուիքլի» շաբաթաթերթը իր օգոստոսի 11-ի համարում։ Կրկնակի գործակալ Ստիգ Բերգլինգը ձերբակալման պահին հայտարարել է, որ երկար ժամանակ թաքնված է եղել Լիբանանի Բեքաա շրջանում եւ միջինարեւելյան երկրներում, որտեղից Կիպրոսի վրայով վերադարձել է հայրենիք։ Ըստ երեւույթին, այդ է պատճառը, որ Շվեդիայում հայտնվելուց անմիջապես առաջ Շվեդիայի թերթերի եւ ռադիոհեռուստատեսության լրագրողների մի մեծ խումբ Կիպրոս էր ժամանել հնարավոր ամեն մի փոքր տեղեկություն օգտագործելու համար համրահռչակ գործակալի որոնման գործում։ Նրանց ընկերակցող ֆոտոռեպորտաժիչները լուսանկարել էին տեղի ռուսական դեսպանատունը, Լառնակայի օդանավակայանն ու Մագուսա գյուղի ծովափնյա շրջանները, հույս ունենալով կցկտուր տեղեկությունների միջեւ կապ հաստատել եւ լրագրողներին օգնել իրենց փնտրտուքներում։

Լրտեսի ժամանումից առաջ Շվեդիայի վարչապետ Կառլ Բիլդտը Ստոկհոլմում տեղի ունեցած մամլո ասուլիսում ամբաստանել էր Մոսկվային Բերգլինգին մինչեւ վերջերս որպես լրտես Հունգարիայում եւ Լիբանանում օգտագործելու մեջ։

Ավելացնենք, որ Բերգլինգը Մոսկվային ռազմական գաղտնիքներ հաղորդելու մեղադրանքով 1979 թվին ձերբակալվել էր եւ ցմահ բանտարկության դատապարտվել։ Բայց, ամենայն հավանականությամբ, Խորհրդային Միության օժանդակությամբ 1987 թ. կարողացել էր կազմակերպել իր փախուստը եւ մինչեւ օրս գտնվում էր հետապնդման մեջ։ Այս երկրորդ ձերբակալումից հետո պարզվել է, որ փախուստից հետո մինչեւ 1988 թ. ապաստան է գտել Խորհրդային Միությունում, որից հետո տեղափոխվել է Հունգարիա եւ ապա դարձյալ Մոսկվա։ 1990 թ. նոյեմբերին մեկնել է Լիբանան ու բանտվել Բեքաա հովտում, որը հայտնի է որպես Հզբոլլահի կուսակցության ամրոց։

Շվեդական թերթերի հաղորդումների համաձայն, 1970 թվականներին Բերգլինգը Խորհրդային Միությանն է փոխանցել ավելի քան 14.700 խիստ գաղտնի փաստաթղթեր։ Ամենահեղինակավոր օրգաններից «Դագենս Նայհետեր» օրաթերթն անանուն «խաղաղական աղբյուրներ» վկայակոչելով նշել էր, որ Բեքաա շրջանում լրտեսին ասել են, թե «ժամանակն է, որ այստեղից հեռանաս»։ Առայժմ հայտնի չէ, թե ով կամ ովքեր են նրան այդ խորհուրդը տվել։ Բայց դրանից անմիջապես հետո է, որ նա մի քանի օր անց է կացրել Կիպրոսում, որտեղ քանանմյա փաղեմության կարիք է ունեցել։ Նա այնտեղ ծառայել է ՄԱԿ-ի խաղաղարար զորքերի շարքում։ Այնտեղ գտնվելու օրերին էլ նկատել են նրան ռուսերեն խոսելիս։ Շվեդ նախկին հրամանատար Ռեսդոր ծովափում նրան է մոտեցել եւ շվեդերենով դիմել, բայց լրտեսը ձեւացրել է, թե չի հասկանում նրան եւ հեռացել է։ Այդտեղից էլ, ըստ երեւույթին, կծիկը քանդվել է, եւ զգալով իր մոտալուտ ձերբակալումը, Բերգլինգը ինքն է կամավոր վերադարձել տուն։

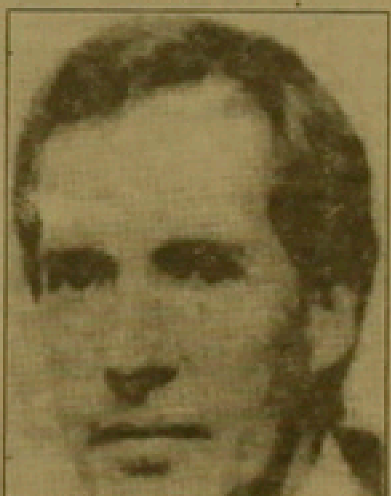

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կուեյարը հավակնում է Պերուի նախագահի պաշտոնին

ԲՈՒԵՆՈՍ ԱՅՐԵՍ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ՄԱԿ-ի նախկին գլխավոր քարտուղար Խավիեր Պերես դը Կուեյարը հայտարարեց, որ ինքը որոշել է Պերուի նախագահի պաշտոնում քվեարկվել եկող տարվա ապրիլին կայանալիք նախագահական ընտրություններում։ Այդ մասին նա հայտարարեց իր կողմնակիցների բազմամարդ հանրահավաքում, որը տեղի ունեցավ Պերուի մայրաքաղաքի արվարձաններից մեկում։ Հանրության հարցումների համաձայն, 74-ամյա Պերես դը Կուեյարը 2-րդ տեղն է զբաղեցնում Պերուի առավել ժողովրդական քաղաքական գործիչների ցանկում, զիջելով միայն հանրապետության նախագահ Ալբերտո Ֆուջիմորիին։ Պետության ներկայիս ղեկավարը դեռ չի հայտարարել երկրորդ անգամ քվեարկվելու մտադրության մասին։

Չինաստանը կարող է անցկացնել միջուկային նոր փորձարկում

ՏՈԿԻՈ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Չինաստանը կարող է մոտ ժամանակներս անցկացնել այս տարվա երկրորդ միջուկային փորձարկումը, այսօր հաղորդում է «Մանիչի սիմբուն» թերթը, վկայակոչելով կառավարական աղբյուրներ։ «Եթե դա տեղի ունենա, մենք անհապաղ կբողոքենք եւ Պեկինին կոչ կանենք դադարեցնել միջուկային փորձարկումները, ինչպես անում են մյուս միջուկային տերությունները», ասաց Ճապոնիայի արտգործնախարարության պատասխանատու աշխատակիցներից մեկը, որը սակայն հրաժարվեց հաստատել, թե Տոկիոն տվյալներ ունի Չինաստանի միջուկային ծրագրերի մասին։

Ալժիրցի արմատականները վերջին նախազգուշացումն արեցին

ՌԱԲԱԹ, 18 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ալժիրի Փրկության իսլամական բանակ արմատական խմբավորումը չորեքշաբթի օրը զանգվածային լրատվության միջոցների աշխատողներին դիմեց «վերջին նախազգուշացմամբ», նրանց մեղադրելով երկրի կառավարությանը պաշտպանելու համար։ Արմատականների ուղերձում, որը հանձնվել է «Ֆրանս պրես» գործակալության թղթակիցներին, նշվում է, որ եթե ալժիրցի լրագրողները «չհրաժարվեն իրենց գործողություններից», ապա «ոչ մի ներում չի լինի նրանց հանդեպ, ովքեր անտեսում են այս նախազգուշացումը»։

Փրկության իսլամական ճակատի զինված թեւը ներկայացնող Փրկության իսլամական բանակը ալժիրցի լրագրողներին մեղադրում է այն բանում, որ նրանք պաշտպանում են կառավարության խաղաղականությունը, որը արմատական կազմակերպություններին համարում է անօրինական խմբավորումներ։

Ալժիրցի լրագրողներին նախազգուշացում հայտարարվեց հենց այն օրը, երբ իսլամականները գաղտնաբար սպանել էին Ալժիրի ազգային հեռուստատեսության աշխատող Խալեդ Բուարաքին։ 1992 թ. սկզբից, երբ Ալժիրում չեղյալ հայտարարվեցին ընտրությունների առաջին փուլի արդյունքները, որի ընթացքում հաղթել էին Փրկության իսլամական ճակատի կողմնակիցները, երկրում իսլամականների ձեռքով զոհվել են զանգվածային լրատվության միջոցների մոտ 20 աշխատողներ։

Բարեգործ Սաուդյան Արաբիան

ԱԲՈՒ ԴԱԲԻ, 18 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ 1973-1993 թթ. Սաուդյան Արաբիան 70 երկրների եւ տարբեր միջազգային կազմակերպությունների հատկացրել է 245 մլրդ. ռիալի (ավելի քան 65 մլրդ. դոլարի) նյութական օգնություն։ Ինչպես այստեղ հայտնի դարձավ, այդ մասին ասվում է չորեքշաբթի օրը Իսլամի գործերի բարձրագույն խորհրդի քննարկմանը ներկայացված աշխատանքային փաստաթղթում։ Խորհրդի նիստերն անցկացվում են Ալեքսանդրիայում։

Սաուդյան Արաբիայից օգնություն ստացած միջազգային կազմակերպությունների թվում են ՄԱԿ-ի մասնագիտացված հիմնարկները, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն եւ այլն։ Անցած ժամանակաշրջանում Էր Ռիադն օգնել է Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպությանը, Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպությանը։ Պարենի ու դեղորայքի գնման, ինչպես նաեւ արտասահմանում գաղթականներին օգնելու համար Աֆղանստանին հատկացվել է ավելի քան 1 մլրդ ռիալ։ Միջին հաշվով բարեգործությանն իր ազգային եկամտի 5,5 տոկոսը ծախսել է միջազգային կազմակերպություններին եւ օտար պետություններին օգնության հատկացմանը։

ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԱՍԻՆ

Պերեսը «հայտնագործում է» Կիպրոսը

Թուրքական բռնազավթման 20-ամյակի առթիվ այս օրերին կիպրական հարցը դարձյալ մեծ հետաքրքրություն է առաջացրել միջազգային մամուլում։ Երկրամասի նրա անդամակցության հարցն է շոշափվում, եւ նորանոր երկրներ իրենց համար «հայտնագործում» են այդ չնաշխարհիկ կղզին։

Օգոստոսի սկզբներին, ինչպես հաղորդում է «Սայփրուս Ուիքլի» շաբաթաթերթն իր օգոստոսի 11-ի համարում, Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսն այցելել է այդ երկիրը եւ «Ամերիկա հայտնաբերել»։ Պարզվել է, որ երկու երկրների միջեւ ամենատարբեր համագործակցությունների զարգացման լայն հեռանկարներ կան։ Երեք օրվա այցելության ընթացքում Պերեսին ուղեկցել են Իսրայելի գործարար շրջանների ղեկավար անձնավորություններ եւ առեւտրի, արդյունաբերության եւ բանկային համակարգերի ֆինանսական նախագահներ, որոնք գործնական հանդիպումներ են ունեցել Կիպրոսի համապատասխան մարմինների բարձրաստիճան անձնավորությունների հետ։ Կիպրոսցի 40 գործարարների ու արդյունաբերողների հետ ճաշկերույթի ընթացքում, որին ներկա են եղել նաեւ երեք նախարարներ. Ալեկոս Միխաելիդեսը՝ արտգործնախարար, Ստելիոս Կիրիակիդեսը՝ առեւտրի նախարար եւ Կոստաս Պետրիդեսը՝ զբոսաշրջության նախարար։ Պերեսը խոստովանել է, որ շատ քիչ բան գիտի Կիպրոսի մասին իր երկիրն էլ թշնամիներով շրջապատված կղզի համարելով նշել է, որ «կարող ենք ջանքեր գործադրել զարգացնելու համար առեւտուրը մեր կղզիների միջեւ»։

Իսկ առեւտրի պալատի նախագահ Դեն Գիլերմանը «հայտնություն» է որակել Կիպրոսը, որն էլ «շատ մոտիկ լինելով հետեւանքով անուշադրության է մատնվել», ասել է նա։

Բանակցությունների ընթացքում խոսվել է համագործակցելու ոչ միայն առեւտրի, այլ նաեւ զբոսաշրջության, նավագնացության, արդյունաբերության եւ համատեղ ձեռնարկությունների գործարկման վերաբերյալ։ Նշվել է, որ միայն անցյալ տարվա ընթացքում 80 հազար իսրայելցիներ այցելել են Կիպրոս եւ 30 հազար կիպրոսցիներ էլ փոխադարձաբար շրջագայել են Իսրայելում։

Չեռագիրը նույնն է ամենուրեք

Կիպրոսը բողոքագրեր է ներկայացրել ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին եւ միջազգային այլ կազմակերպություններին իր երկրի բռնազավթված շրջանների արվեստի գործերի կանոնավոր կողոպուտի եւ ոչնչացման փաստերի վերաբերյալ, նշում է Կիպրոսի կառավարության խոսնակ Յաննիս Կասուլիդեսը «Սայփրուս Ուիքլի» շաբաթաթերթի օգոստոսի 11-ի համարում։ Միաժամանակ Կիպրոսի եկեղեցին եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդին տեղյակ է պահել թուրքական մասում կրոնական իրերի գողության մասին։ Կառավարությունն ու եկեղեցին միջազգային մարմիններին կոչ են արել ջանքեր գործադրել վերջ տալու իրենց տարածքում մշակութային ու կրոնական արժեքների բնաջնջմանն ու կողոպուտին։ ԻՆՍԱՖ թուրքական լրատու գործակալության հաղորդումներից պարզվել է, որ այդ արժեքները տարածաշրջանից դուրս են բերվում «դիվանագիտական պայուսակներով»։ Ըստ «Եմի Դյուզեն» թերթի հաղորդումների, կողոպուտներ կատարվում են ոչ միայն առանձին, մեկուսացված, այլեւ քաղաքում գտնվող եկեղեցիներից։

Ավելացնենք, որ նման տհաճ դեպք եղել է նաեւ 1989 թ., սակայն ոչ մի միջոցառում չի ձեռնարկվել։

Հ. Օ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

Հատուկ դասընթացների բաժինը կազմակերպում է

Մշակութային մարդաբանության դասընթաց
դասախոս՝ Հարրի Իգմիրյան

1994 թ. սեպտեմբերի 7-ից հոկտեմբերի 5-ը, չորեքշաբթի, ժամը 5:30-7:30, Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (հինգերորդ հարկ) Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40

եւ

Քաղաքական մարդաբանության դասընթաց
դասախոս՝ Հարրի Իգմիրյան

1994 թ. հոկտեմբերի 12-ից նոյեմբերի 9-ը, չորեքշաբթի, ժամը 5:30-7:30, Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (հինգերորդ հարկ) Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40

Դասախոսությունները կընթանան անգլերեն լեզվով՝ հայերեն համընթաց թարգմանությամբ։
Դասընթացի վճարը 100 դրամ։ Նրանք, ովքեր ի վիճակի չեն վճարել այդ գումարը, կարող են դիմել Հատուկ դասընթացների բաժին՝ կրթաթոշակ ստանալու։
Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք զանգահարել 27-33-70 կամ 27-16-58։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

«... 1937 թ. աքսորեցին հողագործ հորս, մայրս մեզ տարավ հրաժեշտի: Իսկ տեսակցել՝ թույլ չտվեցին, մի քանի բառ փոխանակեցինք դռան ետևից: Հետո նա խնդրեց մատս ներս տանել դռան փոքրիկ անցքից: Հայրս երկար, երկար համբուրում էր մատս և արտասվում: Մոտ վեց տասնամյակ է անցել, որքան կավ ու գիպս, որքան բազալտ, գրանիտ ու մարմար եմ մշակել... Հայրս է օրհնել ու միշտ՝ Հայրս մնաց ճանապարհին, բայց նրա երազներն աղոտ են ինձ հետ»:

Քանդակագործ Արտաշես Հովսեփյանը, Օրբելի եղբայրները, երկար ուսուցումից հետո՝ Նիկողայոս Աղոնցը: Եվ չնայած դրան, քանդակագործի հետ նույն հարկի տակ հանդես, գրքեր անանկաս մնացել են նրանք, ովքեր մինչ մնային Թամանյանը, Իսահակյանը, Սարյանը, Մարգարիտ մայրը՝ իր լուսավոր, համբերատար ու խորունկ ժպիտով, որպես դրախտային հրեշտակ:

«Գրեթե բոլորն էլ դաստիարակներ էին ասանում մեծությունից՝ շնորհալին իր, տաղանդավորն ու միջակն էլ իրենց վրձինն ու ձեռքին համապատասխան: Եվ բոլորն էլ թյունը չէր կարող ստեղծագործական լիարժեք բռնկումների, իսկ արդա օրինաչափ մայրիամների դռայման դառնալ: Պարիս Հերունու հայրը տեխնիկումում դասատությունն իմ ուսուցիչն էր: Դեռ այն ժամանակ հայրը գիտեր որդու կարողությունների մասին և չէր թաքցնում իր համոզված հիացմունքը նրա ապագայի հանդեպ: Ճիշտ է, Հերունին մինչ այդ էլ արդեն հայտնի էր Միության մեջ և նրա սահմաններից դուրս, բայց այժմ առանց կապանքների անգլիացիների հետ է աշխատում, և արդեն դժվար չէ

Արտաշես Հովսեփյան. «Աշխարհ դուրս գալն անզուսպ ցանկություն է»

փյանը հեղինակել է ճարտարապետ Ալեքսանդր Թամանյանի, երգահան Արմեն Տիգրանյանի, Օրբելի եղբայրների, դասմարան Նիկողայոս Աղոնցի, ինչպես նաև Երևանի մետրոյի «Սասունցի Դավիթ» կայարանի, կոնյակի գործարանի, Ս. Սարգիս եկեղեցու բարձրաքանդակները... Այժմ ստեղծում է Արթուր Մկրչյանի, Բեկոր Աշոտի, զոհված ազատամարտիկների հուշարձանները, Գյուլբենկյանի կիսանդրին, «Գողգոթա» կոմպոզիցիան ճարտարապետ Ջիմ Թորոսյանի հետ: Ծնվել է Սիսիանում, սովորել է Սանկտ Պետերբուրգի գեղարվեստի ակադեմիայում, ապրում է Երևանում:

«Սրանք իմ լուսամուտներն են», երբ մոտեցանք ընթերքին, ասաց քանդակագործը՝ մի քիչ մտահոգ, մի քիչ ինքնահանգիստ ու ներողամիտ... Քանի քարտաշներ ու նախագահներ են խոսացել ու գնացել: Ո՞վ է հասկանում»: Արվեստանոցը ներսից նույնպես անշուք էր. հատակի սալահատակներն իրարից հեռացած, մեծ սրահը՝ բեռ հավաք, բայց գրեթե դատարկ, պատերին միայն իր ձեռքին բնորոշ մի քանի նկարներ էին, նույնիսկ հատակին՝ զանազան աշխատանքներ: Եվ երբ չլինեին երկու-երեք «չաղրայածածկ» գործեր, կարելի էր կարծել, թե ընկել ենք մի մոռացված ու անխնամ, կողոպտված թանգարան՝ չգիտես որտեղից բերված մի չտեսնված սեղանով, կարմիր մի կտորով ծածկված փայտե նույնքան անտեր բազկաթոռով: Այս արվեստանոցից կրկին իրենց արևային երկիրն են վերադարձել Ալեքսանդր Թա-

գոհ էին կարծես ու բնական վիճակում, առանց աղմկոտության ու սովախտության, առանց խուճապի ու ստորադասության սղառակնակի: Տաղանդավորները շատ լավ գիտակցում էին, որ միայն իրենք չեն, որ կան, և ոչ էլ գործին ու արդեն նաև ուրիշները... Միջակներն էլ նույնքան գիտակցում էին, որ բարձրագույն դասվերներ ասանում են նրանք: Իսկ այդ դասվերները, որքան էլ ցանկալի, բայց և այնպես դասվերներ էին՝ նկարել կամ քանդակել առաջնորդին, այս կամ այն մարդուն... Բնական է, այդպիսի դասվերային ստեղծագործու-

կանխատեսել, թե ինչ սպասելիքներ կլինեն, սահմանափակող, խանգարող օղակներ չկան, ոչ էլ գեղֆոնդ, որը թույլ չէր տալիս անել այն, ինչ արվեստագետն էր ցանկանում:

Կառավարությունը գիտությունն ու մշակույթը թողել է անտեր. դա հավանաբար կապվում է անցման շրջանի դժվարությունների և շատ ուրիշ խնդիրների հետ... Երբ կառավարությունը մտավորականներին, արվեստավորներին տեր կանգնել, վիճակը համեմատաբար կմեղմանար: Տեղահանության այս բուռն բռնկումը միայն վատ կյանքից չէ. երբ ավելի հարուստ ապրեինք, ավելի շատ ուրիշ շուկան ընկնեինք: Բոլոր դարաշրջաններին Ղարաբաղում չես պահի: Դեպի աշխարհ դուրս գալը մի անզուսպ ցանկություն է, որ դժվար է զսպել: Մարդիկ մի դուռ, մի լուսամուտ են ցանկանում բացել, որ դուրս գան ու իրենց գտնեն, բացահայտվեն: Արամ Խաչատրյանին չէիր կարող պահել, բայց, ահա, Սարյանն առանց Հայաստանի արևի, Արարատի ու Արագածի, ապրել ու ստեղծագործել չէր կարող: Ռաֆայել Իսրայելյանն առանց աշտարակների, լեռների ու բլուրների ամբողջության չէր կարող ունենալ և մարմնավորել իր հզոր երևակայությունը: Սակայն այն, ինչ այժմ է կատարվում, իր բնույթով այլ է. և այսօր վաղաժամ է կռահել տեղահանության հետևանքների մասին...», ասաց քանդակագործը, որը ևս այնուամենայնիվ նախընտրում է ապրել և ստեղծագործել հայրենիքում:

ՅՈՒՐԻ ՍԱՔԱՊՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Վախճանվել է աբբահայր Գրիգորիս Մանյանը

Վիեննայի Մխիթարյան միաբանությունը խոր կսկիծով գուժում է մեծավաստակ աբբահոր՝ գերաշնորհ հայր Գրիգորիս ծայրագույն վարդապետ Մանյանի մահը, որը վրա է հասել երկարատև հիվանդությունից հետո՝ 87 տարեկանում, 70 տարիների կրոնավորական և 65 տարիների քահանայական սրբակենցաղ կյանքից հետո:

Ծնվել է 1907 թ. Տրանսիլվանիայում (Ռումինիա): Միաբանությանն անդամագրվել է 1924-ին, կուսակրոն քահանա է ձեռնադրվել 1929-ին: 1971-ին ընտրվել է Միաբանության Ընդհանուր աբբահայր, որից հրաժարվել է 1992-ին՝ տարիքի և առողջական վիճակի պատճառով:

Թաղման հանդիսավոր արարողությունը տեղի կունենա Միաբանության Մայր եկեղեցու հատուկ դամբարանում՝ օգոստոսի 26-ին, ժամը 14-ին:

ԱՆՈՆՍԱՐԴ

Մրցույթ շնորհալիներ գտնելու նպատակով

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Երևանի գրադարանների կենտրոնացված համակարգը գրականության և երաժշտության բնագավառում շնորհալի երիտասարդներ ի հայտ բերելու նպատակով նախապատրաստում է երիտասարդ ստեղծագործողների (գրողներ, կոմպոզիտորներ) և կատարողների մրցույթ: Այն անցկացվելու է այս տարվա հոկտեմբերին՝ երկու փուլով: Առաջին փուլը կկայանա հոկտեմբերի 4-8-ը, իսկ երկրորդը՝ 12-14-ը:

Մրցույթին կմասնակցեն 18-30 տարեկան այն քաղաքացիները, ովքեր նախապես կներկայացնեն իրենց ստեղծագործական և կատարողական ձիրքերն ի հայտ բերելու տվյալներ, անտիպ գործեր, երգեր՝ գրված Ավետիք Իսահակյանի բառերով, կատարողները՝ ռոմանսներ, շարականներ, տաղեր, երգեր՝ Կոմիտասի ստեղծագործություններից:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

«Գորբաչով» օպերան Բոննում

Պրեմիերան տեղի ունեցավ հունիսին, Բոննում: Խորհրդային նախկին ղեկավարը խոստացել էր ներկա լինել ներկայացմանը, սակայն վերջին պահին հրաժարվեց՝ պատճառաբանելով, որ զոքանչը հիվանդ է:

«Բեմական Գորբին» հանրության սիրեցյալի կերպարից բավական տարբերվում է: «Մենք բոլորովին էլ չէինք ձգտում զավեշտել հերոսին», պնդում են օպերայի հեղինակները:– Կենտրոնական հերոսը (նրա դերերգը կատարում է Վալտեր Ռաֆայները) ներկայացման մեջ իր

Դաշնամուրային կատարումը ներկայացնում է դաշնակահարուհի Իրինա Ռյումինան՝ Սանկտ Պետերբուրգից: Իր բնորոշմամբ, նա բավական ճշմարտապես է վերարտադրվում վերակառուցման հիմնադրին: Ներկայացման դրվագներից մեկում Իրինան ձայն է խնդրում և մերկացնում «Գորբաչովի հանցագործությունները»: Թերևս օպերայի հեղինակները 1991 թվականի հայտնի խռովության համար չեն մեղադրում իրենց հերոսին, այնուամենայնիվ բոլորովին էլ չեն ձգտում նրան ներ-

իսկ ստեղծած խառնաշփոթությունը կառավարելու արդեն անընդունակ մարդն է:

Բոննի օպերայի տնօրեն Ջանկարլո դել Մոնակոն՝ 50 րոպեանոց այդ ներկայացման մտահղացման հեղինակը, Թոմաս Քյորների և կոմպոզիտոր Ֆրանց Հյումելի ստեղծագործությունն անվանեց «տրագիկոմեդիա»: 54-ամյա կոմպոզիտոր Ֆրանց Հյումելը եվրոպական գրեթե բոլոր երկրներում ցուցադրված «Կաղոյս մռութ» օպերայի հեղինակն է (օպերան նվիրված է Զիգմունդ Ֆրոյդին):

Օպերայում ոչ ռուսական երգչախումբ կա, ոչ էլ [illegible] մեծ նվագախումբ: Մի խումբ [illegible], որը կհիշեցներ «Բորիս Գոդունով» օպերան, զգուշացնում է դել Մոնակոն: Իր ժանրով դա ավելի շատ երաժշտական դրաման է, որտեղ կա միայն երեք գործող [illegible]: Բեմն իրենից ներկայացնում է [illegible] և այդ [illegible] պահպանց սարաժտե [illegible] որը թույլ [illegible] տալիս խաղարկել [illegible] խաղարկության բնույթը:

կայացնել որպես անբաժան քաղաքական գործչի:

... Բեմի վրա շողշողում է կարմիր աստղը: Մի քիչ վար՝ սև շղթայով գունատ արևը: Տեսարանը լրացնում է ծռմռված սանդուղքը: Ներկայացման սկզբում մեր առջև հառնում է հայրը՝ հրապարակայնության «հայրը»: Սակայն բավական արագ այդ կերպարը փոխարինվում է խեղճ հարազատի կերպարով, որը Գերմանիայից, որին ակնհայտ կերպով իդեալականացնում է, խնդրում է մի քանի մարկ: «Մեր հույսը կոչվում է Գերմանիա», բացականչում է նա: Այնուհետև հանրահայտ դարձած համբույրն է՝ արևելագերմանական ղեկավարության նախկին առաջին դեմք Էրիխ Հոնեկերին:

«Գորբաչովը» միայն սկիզբն է: Հաջորդ տարի տեղի կունենա «Իմելդա Մարկոս» օպերայի պրեմիերան: Նույն հեղինակներն ու նույն բեմադրիչները [illegible] ներկայացնելու են նաև «[illegible]» օպերան:

«Մո[illegible]»

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Մոցարտ-94»-ը Երևանում

Բելգիական «Ամադեուս» հիմնադրամի և Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի նախաձեռնությամբ սեպտեմբերի 5-ից Երևանում կսկսվի «Մոցարտ-94» մրցույթ-փառատոնը: Մրցույթին կմասնակցեն ավելի քան 12 երաժշտական գործիքների մինչև 22 տարեկան (առանց տարիքային բաժանումների) հայաստանցի մոտ 40 կատարող (դիմումները շարունակվում են ընդունվել): Նրանցից յուրաքանչյուրը կկատարի միայն մեկ մոցարտյան (երբ տվյալ գործիքի համար Մոցարտն ունի գրված ստեղծագործություն) կամ որևէ այլ հանրահայտ գործ: Բոլոր 5 երաժշտական խմբերում (դաշնամուր, փայտյա փողային, պղնձյա փողային, լարային և հարվածային գործիքներ) լավագույն ճանաչված երաժիշտների համար սահմանված են առաջին և երկրորդ կարգի մրցանակներ՝ ոսկյա և արծաթյա մեդալներ, համապատասխանաբար 150 և 100-ական դոլարի սահմաններում գումար, պատվոգրեր: Ինչպես տեղեկացրեց ֆիլհարմոնիկի տնօրեն Գևորգ Ավետիսյանը, հաղթողները կմասնակցեն նաև նվագախմբի 1994-95թթ. համերգաշրջանին: «Ամադեուսի» նախագահ, բելգիահայ Հովհաննես Անաստասյանը երրորդ տարին է, ինչ երիտասարդ երաժիշտ կատարողների մրցույթներ է կազմակերպում Հայաստանում: Այդ մրցույթների դափնեկիրները ներկայումս ճանաչված անուններ են Հայաստանում և սովորում են եվրոպական հայտնի երաժշտանոցներում:

ՆՏ

ԼՂՀ պարի խումբը կմեկնի ԱՄՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Ինչպես հայտնի դարձավ «Փաստի» թղթակցին, սեպտեմբերի սկզբին Լոս Անջելեսի «Մասիս» մշակութ[...] կենտրոնի հրավերով ԼՂՀ [...] ական խումբը Աշոտ Սար[...] ղեկավարությամբ կմեկնի հյուրախաղերի ԱՄՆ, որտեղ կկազմակերպվի նաև կիրառական արվեստի նմուշների ցուցահանդես: Պատվիրակությունը կղեկավարի ժողկրթության, մշակույթի և սպորտի նախարարի տեղակալ Բախտիար Դավթյանը:

«Անուշի» նոր պրեմիերան հոկտեմբերին

Օգոստոսի վերջից Երևանի Ազգային օպերայի և բալետի պետական թատրոնում կսկսվեն Արմեն Տիգրանյանի «Անուշ» օպերայի բեմադրական աշխատանքները: «Անուշի» նոր բեմադրությունն իրականացնում է թատրոնի տնօրեն և գեղարվեստական ղեկավար Տիգրան Լևոնյանը: «Վարդան Աճեմյանի բեմադրած «Անուշն» ունեցավ 25 տարվա փառահեղ կյանք: Նոր «Անուշը» կլինի մեր ստեղծագործական ձգտումների նորօրյա արտահայտությունը, ուր կլինեն նոր անուններ ու մեկնաբանություններ», ասաց պրն. Լևոնյանը: Անուշի դերում հանդես կգան Յասմիկ Յազագործյանը, Անահիտ Մխիթարյանը: «Անուշը» կղեկավարեն դիրիժորներ Հովհաննես Չեքիջյանը, ամերիկահայ Ջորջ Փեհլիվանյանը: Ինչպես տեղեկացրեց բեմադրիչը, օպերայի պրեմիերան տեղի կունենա հոկտեմբերին:

ՆՏ

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է 4 սենյականոց բնակարան Նորքի 9-րդ զանգվածում: Գինը՝ պայմանագրային: Տեղեկությունների համար զանգահարել 65 62 55 հեռախոսահամարով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ԵՎՐՈՊԱ-96

ՈՒԵՖԱ-ի ներկայացուցիչը «Ազգի» խմբագրությունում

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

«Արարատ»-ԲԿՄԱ (Սոֆիա) հանդիպման տեսուչ է նշանակվել Ֆինլանդիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար, ՖԻՖԱ-ի կազմակերպական կոմիտեի անդամ, ՈՒԵՖԱ-ի ոչ սիրողական ֆուտբոլի կոմիտեի անդամ, Արևելյան Եվրոպայի երկրների աջակցության կոմիտեի փորձագետ Պեկա Ալպան: Խաղի օրը լինելով «Հրազդան» մարզադաշտում, ծանոթանալով կայանալիք հանդիպման պայմաններին, կապի և հաղորդակցության միջոցներին, Ֆինլանդիա զանգահարելու համար եղավ մեր խմբագրությունում: Առիթից օգտվելով, փոքրիկ հարցազրույց ունեցանք նրա հետ:

– Շատ երկրների ֆուտբոլային ասոցիացիաներ այն քաղաքականությունն են վարում, որ Հայաստանում պաշտոնական խաղեր չանցկացվեն: Որպես ՖԻՖԱ-ի և ՈՒԵՖԱ-ի պաշտոնական ներկայացուցիչ, ձեր կարծիքն ի՞նչ է:

– ՈՒԵՖԱ-ն արդեն երկու անգամ ստուգումներ է կատարել Հայաստանում: Մեր զեկուցումների, կարծիքների ավելի շատ դրական են, քան բացասական: Երբ որոշ բարենորոգումներ կատարվեն, որևէ խնդիր չի լինի, որպեսզի Կիպրոսի հավաքականի հետ Եվրոպայի առաջնության հանդիպումը կայանա Երևանում: Ընդհանրապես որպես պաշտոնական անձ, ես իրավունք չունեմ հարցազրույց տալ կամ կարծիք հայտնել: Պարզապես ամեն ինչի համար ես զեկուցագիր կներկայացնեմ ՈՒԵՖԱ: Կուզենայի նշել, որ ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիան որոշում կայացնելով Հայաստանին թույլատրել մասնակցել 1996 թ. Եվրոպայի առաջնությանը, ոչ միայն բարենորոգումների կոնկրետ առաջարկություններ է արել, այլև ուշադրությամբ հետևում է դրանց ընթացքին: «Հրազդան» մարզադաշտում պետք է առանձին աթոռներ տեղադրվեն, այդ երկրների հետ կապի և հաղորդակցության հարցերը պետք է լուծվեն: Ընդհանրապես, ամենացավալին հաղորդակցության հարցն է: Օրինակ, Եվրոպայից Երևան ժամանել հնարավոր է միայն Փարիզով կամ Մոսկվայով: Իսկ Մոսկվայով որևէ տեղ մեկնելը տաժանակիր բան է: Ես նման վիճակների մեջ շատ եմ հայտնվել: Որևէ ֆուտբոլիստ, մրցավար, ֆուտբոլասեր չէր ցանկանա Մոսկվայով որևէ տեղ գնալ: Թերևս ընդհանուր դժգոհությունը դրա հետ է կապված: Բայց ես գիտեմ, որ եվրոպական ազգային ասոցիացիաներից շատերն ուրախ են, որ Հայաստանն էլ է մասնակցում Եվրոպայի առաջնությանը: Ես հասցրեցի ծանոթանալ նաև Երևանին: Շատ լավ քաղաք է: Հյուրանոցն էլ վատ չէ: Իսկ սնունդն այնքան համեղ է, որ ստամոքսի համար պարզապես «սպանիչ» է: Այնուամենայնիվ, բարեկարգ շատ հյուրանոցներ են պետք, քանի որ թիմերից ու պաշտոնական ներկայացուցիչներից բացի, խաղերին ներկայանում են նաև մեծ թվով ֆուտբոլասերներ: Մի խոսքով, խնդիրը կարելի է կարգավորել, և այսօրվա վիճակով էլ Հայաստանում խաղ չանցկացնելու որևէ հիմք չկա:

Պայմանագիր «Արարատի» և Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ի միջև

Դեռևս Ժնևում տեղի ունեցած եվրոպական երկրների ակումբային մրցաշարերի վիճակահանությունից հետո, երբ պարզ դարձավ, որ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության ընտրական փուլում միմյանց հետ մրցելու են «Արարատն» ու Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ն, այդ երկու թիմերի ղեկավարների միջև համաձայնություն ձեռք բերվեց, անկախ հանդիպումների արդյունքներից պայմանագիր կնքել ակումբների համագործակցության համար: Այդ պայմանագիրը իրական է դարձել, ըստ որի ակումբները լրատվության և մարզական փոխանակություններ են կատարելու, ուսումնամարզական հավաքներ և ընկերական հանդիպումներ են կազմակերպելու ինչպես Հայաստանում, Բուլղարիայում, այնպես էլ երրորդ երկրում: Կատարվելու է նաև խաղացողների ու մարզիչների ստաժավորման փոխանակում և օրենքով թույլատրվող այլ գործունեություն:

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Բախտը չբերեց թենիսի դաշտում, կբերի սիրո մեջ

Թենիսիստ Անդրե Աղասին Ուիմբլդոնը հաղթանակ չբերեց: Չորրորդ շրջանում նա ստիպված էր հավաքել իր ճամպրուկը և խաղահրապարակից տեղափոխվել հանդիսատեսի աթոռին: Սակայն մրցաշարում տանուլ տված «աստղին» սպասում էր մխիթարանք ի դեմս կինոաստղ Բրուկ Շիլդսի: 24-ամյա Աղասին և 23-ամյա դերասանուհու սիրավեպի մասին գնալով ավելի բարձր են խոսում: Պարզվեց, որ մրցաշարից առաջ բոլոր րոպեներն այդ զույգը միասին էր անցկացնում: Թեպետ չցանկանալով առանձնապես ազդարարել իրենց փոխհարաբերությունների մասին, Անդրեն ընկերուհուն խնդրել էր չգալ իր խաղերին: Նա Շիլդսից ծածուկ անցնում էր հանդիսատեսի տրիբունաները: Նրանց սիրավեպն սկսվեց հիվանդանոցում: Կինոաստղը ոտքի ուռուցքի պատճառով ստիպված էր երկու շաբաթ անցկացնել հիվանդանոցում: Հենց այդ ժամանակ Անդրեն իրեն դրսևորեց որպես շատ հոգատար անձ: «Հիվանդանոցում ես ինձ զգում էի լքված և դժբախտ», հայտնում էր Բրուք Շիլդսը «Փիփլ» ամսագրին տված հարցազրույցում: «Անդրեից ոչինչ չէի սպասում, բացի վարդերի մի հերթական փնջից, որի մեջ կար մի երկտող. «Ավելի արագ առողջացիր»: Ընդհանրապես բոլոր տղամարդիկ նման կացությունում միմյանց նման են: Իբր, ինչ լավ զգաս՝ զանգահարիր»: Եվ ահա Աղասին գործնականում հիվանդության ամբողջ ժամանակ գտնվում էր իր սիրեցյալի կողքին: «Երբ ես շատ վատ էի զգում և հաբերից սրտխառնոց էի ունենում, Անդրեն ինձ մահճակալից հեռացնում և նույնիսկ ձեռքերի վրա տեղափոխում էր սենյակի մեջ», ասաց Բրուքը:

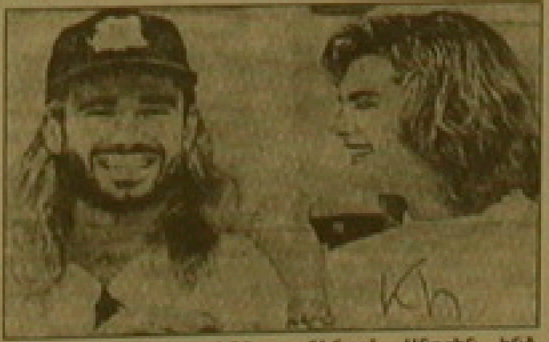

Թենիսիստի պարտությունները Շիլդս Բրուկին առանձնապես չեն հուզում: «Մենք ուղղակի ավելի շատ ժամանակ կանցկացնենք միասին», հայտարարեց կինոաստղը: Է, մեկի բախտը բերում է մարզադաշտում, մյուսինը՝ սիրո մեջ: Եվ տակավին հայտնի չէ, թե որն է ավելի կարևոր:

«Փիփլ» ամսագիր, ԱՄՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բռնցքամարտը չի հանվի օլիմպիական ծրագրից

Սիրողական բռնցքամարտի միջազգային ասոցիացիայի նախագահ (ՍԻԲԱ) Անվար Չոուդրին ելույթ ունենալով Կանադայում հայտարարեց, որ բռնցքամարտը չի հանվի օլիմպիական ծրագրից, չնայած որ նման հայտարարություններ և առաջարկություններ հնչում են ժամանակ առ ժամանակ: Չոուդրին ընդգծեց, որ իր հետ խոսակցության ժամանակ միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչը երաշխիքներ է տվել, որ բռնցքամարտը ընդգրկված է լինելու Սիդնեյում 2000 թ. կայանալիք օլիմպիական խաղերի ծրագրում: Դեռ ավելին, Չոուդրիի խոսքերով, հեռավոր ապագայում օլիմպիական խաղերի ծրագրում կարող է հայտնվել նաև կանանց բռնցքամարտը:

[illegible]

Ֆրանկ Ռիյկարդը հրաժարվեց հավաքականից

Իտալիայի «Միլան» թիմի խաղացող հոլանդացի Ֆրանկ Ռիյկարդը հայտարարեց, որ այլևս հանդես չի գա Հոլանդիայի հավաքականում:

ԲՌՆՑՔԱՄԱՐՏ

Գրիգոր Գրիգորյանի հաղթարշավը շարունակվում է

Բուլղարահայ ծանր քաշային հայտնի բռնցքամարտիկ Գրիգոր Գրիգորյանը, որը մշտական բնակություն է հաստատել Ֆրանսիայում, իր հաղթարշավն է շարունակում պրոֆեսիոնալ ռինգում: Օգոստոսի 13-ին Կոտ Տագոր (Ֆրանսիա) քաղաքում 8 ռաունդանոց մենամարտում միավորներով հաղթեց կոլումբիացի Կի Բեռնալին:

Գրիգոր Գրիգորյանը, որը հաստատվել է Լիոն քաղաքում, իր ամեն մի հաղթանակից հետո ռինգ է բարձրացնում հայկական եռագույնը և նրա մեջ փաթաթված տոնում իր հաջողությունը:

ՇԱԽՄԱՏ

Կասպարովը միանձնյա առաջատար

Նիժնի Նովգորոդում տեղի ունեցող 6 գրոսմայստերների շախմատային սուպերմրցաշարում Գարրի Կասպարովը դարձավ միանձնյա առաջատար: Եզրափակիչ երկու տուրից առաջ նա վաստակել է 5,5 միավոր: Երկրորդ տեղում լվովցի գրոսմայստեր Վասիլի Իվանչուկն է, որը ձեռք է բերել 5 միավոր:

8-րդ տուրում մրցեցին հենց Կասպարովն ու Իվանչուկը: Պարտիան ավարտվեց ոչ-ոքի: Մյուս երկու հանդիպումներում էլ կողմերը խաղաղ դաշինք կնքեցին: Միավորը կիսեցին Բարեևն ու Շիրովը, Շորթն ու Կրամնիկը:

ԻՍՊԱՆԻԱ

«Վալենսիան» ամրապնդում է իր շարքերը

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐԶԱՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

Իսպանիայի Վալենսիա քաղաքի մարզադաշտում 40 հազար մարզասերներ էին հավաքվել տեսնելու իրենց թիմի նոր մարզիչ բրազիլացի Կառլոս Ալբերտո Պարեյրային, որի գլխավորությամբ Բրազիլիայի հավաքականը 4-րդ անգամ նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Պարեյրան հայտարարեց. «Շատ գործ է սպասում ինձ, որպեսզի «Վալենսիան» հասցնեմ Իսպանիայի չեմպիոնի կոչմանը»:

«Վալենսիայի» նախագահ Պակո Ռոիկը 700 միլիոն պեսետ (5.4 միլիոն դոլլար) տրամադրեց թիմին, որպեսզի ձեռք բերվեն 11 նոր խաղացողներ: Նորեկների թվում են նաև Իսպանիայի հավաքականի և «Բարսելոնի» թիմի անվանի դարպասապահ Անդոնի Սուբիսարետան, աշխարհի վերջին առաջնության գլխավոր ռմբարկու, աշխարհի բոլոր առաջնությունների մեկ խաղի ռեկորդակիր Օլեգ Սալենկոն (Ռուսաստան), և բուլղարացի անվանի խաղացող Խրիստո Ստոիչկովը, որ ինչպես հայտնի է, հանդես էր գալիս «Բարսելոնում»:

«Վալենսիայում» վերոհիշյալ անվանի ֆուտբոլիստներին սպասում է հարավսլավացի Միյատովիչը, որը Իսպանիայի վերջին առաջնության լավագույն խաղացողներից մեկն էր: «Վալենսիայում» հանդես է գալիս նաև բուլղարացի Լուբո Պենևը: «Վալենսիայից» հեռացել են միայն Ֆլորեսը, որը հանդես է գալու Մադրիդի «Ռեալում», և ռումինացի հանրահայտ հարձակվող Միոդրագ Բելոդեդիչը, որը գերազանց ելույթ ունեցավ աշխարհի առաջնությունում: Վերջինս տեղափոխվել է Վալադոլիդի «Ռեալ»: Լավ համալրումով «Վալենսիան» լուրջ հաջողություններ է ծրագրում:

ՀԱՐԱՎ. ԱՄԵՐԻԿԱ

Ասպրիլյան հրաժարվում է Կոլումբիայից

Կոլումբիայի ֆուտբոլի նորահայտ պայծառ աստղերից մեկը՝ Ֆաուստինո Ասպրիլյան որոշեց այլևս չխաղալ Կոլումբիայի հավաքականում: Ասպրիլյան, որը հանդես է գալիս Իտալիայի «Պարմա» թիմում, իր այդ վճիռը կայացրեց Կոլումբիայի հավաքականի պաշտպան Անդրեաս Էսկոբարի սպանությունից հետո: Ի դեպ, «Պարման» օգոստոսի 25-ին Մոսկվայում ընկերական հանդիպում է անցկացնելու Ռուսաստանի չեմպիոն «Սպարտակի» հետ: Այդ խաղը նվիրված է լինելու նախկին ԽՍՀՄ և Մոսկվայի «Սպարտակի» հանրահայտ ֆուտբոլիստ Ֆյոդոր Չերենկովին, որը որոշել է թողնել գործնական ֆուտբոլը:

Ասպրիլյան, որը կյանքը չափից ավելի է սիրում, հայտարարեց. «Չեմ կարծում, որ կյանքը կարելի է կորցնել Կոլումբիայի հավաքականում խաղալու համար: Ես խաչ եմ քաշում այս երկրի վրա, ուր կյանքը ոչ մի արժեք չունի: Մեր հայրենիքը՝ Կոլումբիան, դարձել է հավատից զուրկ և անօրեն մի երկիր»:

Ճշմարտություն է, որ Կոլումբիան Հարավային Ամերիկայում «ամենաէժան կյանքի» երկիրն է, ուր մարդ սպանելը սովորական երևույթ է:

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հիմնադրման օրից (31 հոկտեմբեր, 1993 թ.) Հայաստանի վաճառականների միությունը իր հիմնական խնդիրներից մեկը իշխանության տարբեր մարմինների կողմից մասնավոր սեփականության օբյեկտներում ստուգումների անցկացման հարցում երկու կողմերի իրավունքները և պարտականությունները հստակեցնող համապարփակ օրենքի ընդունմանը նպաստելն է համարել: Քանզի ստեղծվել էր մի վիճակ, երբ մոտ երեք տասնյակի հասնող տարբեր գերատեսչություններ, իրենց ստորաբաժանումներով հանդերձ, ցանկացած ժամանակ և կամայական համախականությամբ, իր ծնավորման սկզբնական փուլում գտնվող սեփականատիրոջ դռներն էին թակում...

Այս հայեցակետից Հայաստանի գործարարների համար դրության բարեփոխման առաջին հույս ծիծեռնակը հանդիսացավ ՀՀ նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի 1993 թ. դեկտեմբերի 15-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում սննդամթերքի մեծածախ և վաճառի բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու լրացուցիչ միջոցառումների մասին» հրամանագիրը: Իրավիճակի կտրուկ բարեփոխման մասին է վկայում հանրապետության նախագահի 1994 թ. օգոստոսի 1-ի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող ծեռնար..ություններում, հիմնարկներում, կազմակերպություններում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» հրամանագիրը:

Հայաստանի վաճառականների միությունը իր գոհունակությունն արտահայտելով նոր ակախ մեր պետության ղեկավարի այս որոշման կապակցությամբ, միաժամանակ, նկատի առնելով, որ մասնավորի նորմալ կայացման ճանապարհին դեռևս չլուծված հարցեր կան հարկային, մաքսային, բանկային, ինչպես նաև ֆինանսա-տնտեսական այլ բնագավառներում.

Առաջարկում է.

Շուկայական հարաբերությունների արագ կայացման համար առավել բարենպաստ օրենսդրական և տնտեսական դաշտ ձևավորելու, Հայաստանում սեփականատիրական հոգեբանության արմատավորման նպաստակով համապատասխան մթնոլորտ ստեղծելու, կայծակնային համակենտրոնացման փուլը թևակոխող մասնավորի իրավական և տնտեսական շահերը շոշափող դժվարություններին հնարավոր արագությամբ արձագանքելու համար, ՀՀ նախագահի անմիջական հովանավորությամբ, իշխանությունների և սեփականատերերի շահերը ներկայացնողների մասնակցությամբ կազմակերպել մշտապես գործող «Կլոր սեղան»:

ԵՎ ՈՂՋՈՒՆՈՒՄ է.

Անցումային այս շրջանում շուկայական հարաբերությունների ձևավորմանն ուղղված իրավական և տնտեսական դաշտի ստեղծման գործընթացի ՀՀ նախագահի հրամանագրերով կարգավորումը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Նորաստեղծ, ոչ պետական կարգավիճակ ունեցող, վճարովի

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԲԻԶՆԵՍԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՆ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ

- *տնտեսագիտության և բիզնեսի կառավարման,*
- *դիվանագիտության և բիզնեսի կառավարման,*
- *իրավագիտության և բիզնեսի կառավարման*

բաժիններում:

Շրջանավարտները կստանան միջազգային բիզնեսի մագիստրոսի աստիճան:

Ընդունելությունը կատարվում է հարցազրույցի և քննությունների արդյունքների հիման վրա: Դիմորդները քննություններ են հանձնում ուսուցման լեզվից (թելադրություն), օտար լեզվից (բանավոր), իսկ տնտեսագիտության և բիզնեսի կառավարման բաժնում՝ նաև մաթեմատիկայից (գրավոր):

Ուսուցման տևողությունը բարձրագույն կրթություն ունեցողների համար 2 տարի է, իսկ միջնակարգ կրթություն ունեցողների համար՝ 4:

Փաստաթղթերն ընդունում են հուլիսի 1-ից մինչև սեպտեմբերի 5-ը, ուրբաթ և շաբաթ օրերին, ժամը 12-ից 16-ը:

Մանրամասներին կարելի է ծանոթանալ ակադեմիայում:
Հասցեն՝ Երևան, Սողոմոն Տարոնցի 11:
(Մետրոյի «Շենգավիթի» հրապարակ, թիվ 110 ավտոբուսի կանգառ):
Հեռախոս՝ 48-07-10, 42-72-78:

KSIMEXTOUR m.v. "F.Shalyapin"

«Քսիմեքստուր-Երևան» ֆիրման հրավիրում է հրապուրիչ ճանապարհորդության «Ֆյոդոր Շալյապին» հարմարավետ ջերմանավով

12.09-25.09
Օդեսա - Նեապոլ - Մալթա - Պիրեյ - Ստամբուլ - Օդեսա

26.09-01.10
Օդեսա - Պիրեյ - Ստամբուլ - Օդեսա

«Քսիմեքստուր-Երևան» ֆիրման և նավի անձնակազմը կապահովեն Ձեր լիարժեք հանգիստը և բարձրակարգ սպասարկումը շրջագայության ընթացքում:

Մեր հասցեն՝
Կորյունի փ., 5 Հեռ. 52-39-08, 52-31-44

ARMENTRUST
ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

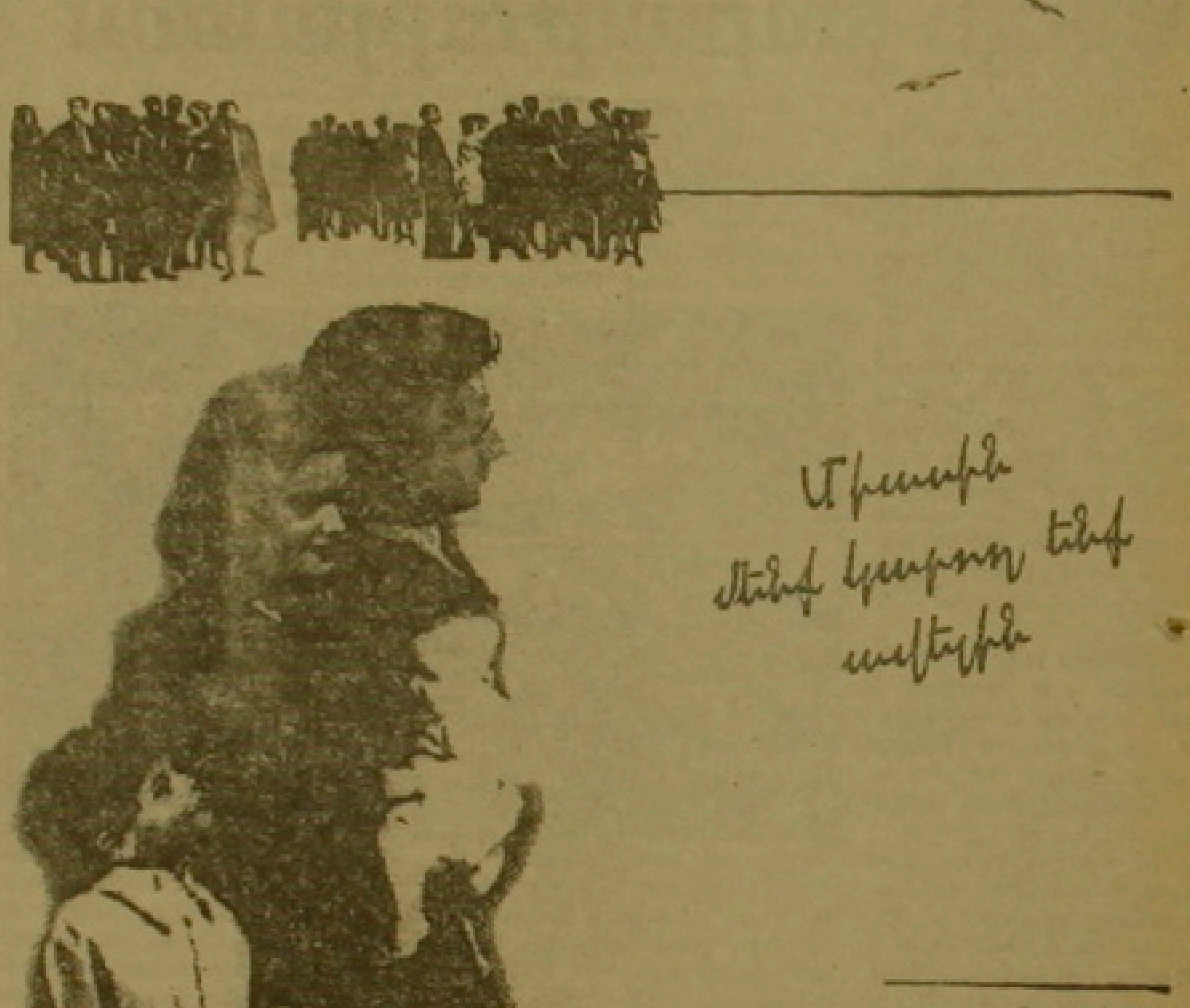

ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ
ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ 27
ՀԵՌ. 58 67 18, 58 67 19
ՖԱՔՍ. (007 8852) 56 11 84

NORINVEST

ՀԱՐԳԵԼԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ

NORINVEST-ի տնօրենությունը ուրախությամբ տեղեկացնում է իր ավելի քան 22.000 հաճախորդներին նոր, հարմարավետ օֆիս տեղափոխվելու մասին, որը գտնվում է Նալբանդյան փողոցի թիվ 5 շենքում (մետրոյի «Հանրապետության հրապարակ» կայարանի դիմաց): Մենք համոզված ենք, որ մեր հետագա համագործակցությունը Ձեզ միայն երջանկություն ու բարեկեցություն կբերի:

Ընկերության ստեղծման երկրորդ տարեդարձի առթիվ պատրաստվում է մանրամասն հաշվետվություն նրա ինվեստիցիոն գործունեության մասին: Այսօր ցանկանում ենք հակիրճ ներկայացնել այդ գործունեության հիմնական ուղղությունները: Անվանական պարտատոմսերի միջոցով ներգրավելով Ձեր ժամանակավորապես ազատ միջոցները և ուղղելով դրանք բիզնես-նախագծերի իրագործմանը, մենք առաջնորդվում ենք հետևյալ սկզբունքներով. **հուսալիություն, շահութաբերություն, ներքափանցելիություն, ղեկավարելիություն, հեռանկարայնություն**:

Ամեն շաբաթ **NORINVEST**-ի հաճախորդների համար կազմակերպվում են հանդիպումներ, որոնց ընթացքում կարող եք մոտիկից ծանոթանալ այն ձեռնարկություններին և նախագծերին, որոնցում ներդրված են Ձեր միջոցները:

*Ստորև ներկայացնում ենք **NORINVEST**-ի ինվեստիցիոն գործունեության հիմնական ուղղությունների ցանկը.*

- Խորհրդային կոմպյուտերային ընկերություն Հայաստանում (110 աշխատակիցներ, մասնաճյուղեր ԱՄՆ-ում, ՄԷ-ում և Ռուսաստանի Դաշնությունում): Պատվիրատուներ՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկ, այլ պետական և մասնավոր բանկեր, «Սիմենս» ընկերություն (Գերմանիա), Ֆրանսիայի կրթության նախարարություն, «Սիոթիսալ» (ԱՄՆ) և ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի, Անգլիայի, Կանադայի, Ռուսաստանի Դաշնության մի շարք այլ ընկերություններ, AIM ամսագիր (ԱՄՆ), խորհրդային հոս-
- Խոշոր եղջերավոր անասունների ֆերմա (250 գլուխ, օրական 1000 լիտր կաթ արտադրողականությամբ)
- Թռչնաբուծական ֆերմա (6000 ածան հավ)
- Ճագարաբուծական ֆերմա (ճագարների 300 ընտանիքի հաշվով, թողարկումը օգոստոսին)
- Կաթի գործարան (պանիր, կաթ, թթվասեր, կաթնաշոռ, արտադրողականությունը 10 տոննա մեկ հերթափոխում)
- Պահածոյի գործարան (մուրաբաների, ջեմերի, հյութերի, կոմպոտների, տոմատի մածուկի արտադրության, արտադրողականությունը ժամում 12 տոննա. շահագործումը սեպտեմբերին)
- Հացի գործարան (ֆրանսիական սարքավորումներ, արտադրողականությունը 2400 կգ մեկ հերթափոխում և հրուշակեղենի արտադրության բուլղարական սարքավորումներ, արտադրողականությունը 500 կգ մեկ հերթափոխում)
- Պաղպաղակի արտադրություն (իտալական հոսքագիծ, 500 կգ մեկ հերթափոխում)
- Համակցված կերերի փոշեմարակային հոսքագիծ (արևային էներգիայի օգտագործմամբ, թողարկումը սեպտեմբերին)
- Առևտրային-ներկրող ընկերություն, որն ուղիղ պայմանագրերով աշխատում է այնպիսի աշխարհահռչակ ֆիրմաների հետ, ինչպիսիք են **Philip Morris, Coca-Cola, Seagrams, Kraft General Food** և այլ ընկերությունները
- Առողջարանի և արտադրանքի իրացման խորհրդային ցանց
- Շուրջօրյա աշխատող սուպերմարկետ սննդամթերքի լայն տեսականիով (շահագործումը սեպտեմբերին)
- Հեռահաղորդակցային ավտոմեքենաների պարկեր ընդունող շուրջօրյա աշխատող ընկերություն, որն ուղևորափոխադրումները կատարում է ինչպես ԳԱԶ «Վոլգա» մեքենաներով, այնպես էլ Mercedes ֆիրմայի նորագույն մոդելներով
- Կիսաֆաբրիկատների արտադրության և սննդամթերքի տուն առաքման, խնջույքների և ընդունելությունների սպասարկման ոլորտում մասնագիտացող ֆիրմա
- Փոստային ծառայություն **FEDERAL EXPRESS**-ի հետ համատեղ (շահագործումը սեպտեմբերին)
- Սեկ միլիոն դոլլար կանոնադրական հիմնադրամով առևտրային բանկ (շահագործումը սեպտեմբերին): Հիմնադիրների թվում են արտասահմանյան խոշորագույն ֆինանսական կառուցվածքները: 1995 թ. նախատեսվում է կանոնադրական հիմնադրամը հասցնել 10.000.000 դոլլարի
- Առևտրափոխադրական ընկերություն

Մանրամասներին կարող եք ծանոթանալ հետևյալ հասցեով.
Նալբանդյան 5: Հեռախոս՝ 56 19 31:

A STYLE

«Հաքբրակած» հրատարակչության տպարան, Երևան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Ծավալը 1826 Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 22. 08. 1994 Գինը՝ 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@